

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Političen list za slovenski narod.
Po pošti prejemati velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemati, velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnine in oznanila (inserta) prejema upravništvo in ekspedicija v „Katol. Tiskarni“ Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2. I., 17.

Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 107.

V Ljubljani, v sredo 10. maja 1893.

Letnik XXI.

Kdo je kurator?

Čuden ton zavladal je v našem deželni zboru, ton, kateri dá nam mnogo misliti.

Gospôda, ki vedno in vedno poudarja v svojem časopisju napredek omike naroda slovenskega, ki proizvode svojega liberalnega duha stavi nad zvezde, ki bahato poudarja zmožnost gibanja svojega po parketih, pozablja ostentativno v deželni dvorani dostojanstvo svoje kot poslanci omikanega naroda.

Kako škodoželjno in ironično smeji se početju narodno-napredne stranke nemška stranka, kako jej srce veselja udarja, gledajoč krasno, idilično slogo slovenskih svojih tovarišev!

Če mora že biti boj mej nami, dobro, naj bo, a ne smešiti se na kraju, kamor je zaupanje slovenskega naroda postavilo svoje zastopnike!

Kdo ima dobiček od takih prizorov, kakoršni so se dogajali nedavno v deželni zboru? Izvestno ne slovenski narod, in izvestno bo vsak pameten, razsoden volilec dejal, da za tako delovanje škoda je časa in stroškov, ki stane deželnozborsko zasedanje.

In če bode tudi izvolil elegantni slovenski romanopisec i pisavo našo „strastno“ in „nesramno“ nazivati, in če bode konečno izvolil i juridično opisano besedico „nepošteno“ rabiti vzlic našim trditvam, vendar postaviti se mu moramo zmiraj in zmiraj po robu ter reči, da po našem in gotovo tudi po mnenju slovenskih poljedelcev ni se storila z odklonitvijo predloga g. Pfeiferja nikaka usluga naši deželi, temveč gmotna škoda. Če je omenjeni konservativni poslanec priporočal prošnjo županstva Velika Dolina, gotovo je uvidel potrebo odprave posilne legalizacije in storil je svojo dolžnost kot poslanec iste občine; a da mu je dr. Tavčar tako „lepo, korenito, stvari se tičoč“ ugovarjal, to pa pač ni bila dolžnost njegova, če nam je sicer dovoljeno, tako pisati.

Res, vprašati bi se že moralo g. dr. Tavčarja, ali se nam dovoli tako izraziti, kakor srce velevala, saj i njega moramo prištevati kuratorjem naroda našega, ker je bil proti odpravi posilne legalizacije.

Konservativnim poslancem predbaciva se krivica, ker bi radi ohranili slovenski narod pred kuratelo, kakor ga imajo bajè, žalibog, zdaj. Mi pa mislimo, da kuratela, ki želi ljudstvu ohraniti denar, pota itd., in ga oprostiti posilne legalizacije, pač ne more biti slaba.

Dejanje, ki daje ljudstvu spričevalo duševnega napredka in razsodnost ter zmožnost, samemu izvrševati navadne pravne čine, ne spaja se s pojmom kuratela!

Primerjajoč beležnika Svetca govor z odvjetnika dr. Tavčarja umotvorom, glej čudež! Prvi poudarja korist kuratele nad našim kmetom, „ker ga varujemo najbolje, če ga varujemo pijavk, alias zakotnih pisačev,“ — ter navaja kar cele kope slučajev sleparij in goljufij o nas, tičočih se falsifikacij podpisov. S svojo trditvijo odreka torej danes našemu kmetu razsodnost, poštenje, odreka šolam našim, da so kaj storile za izomiko našega naroda, zato je kmet-tepec, le bodi pod kuratelo, plačuj, ako hočeš na svojem zemljišču prepisati vknjiženih 5 gld. prepisnih stroškov svotico po 5—8 gld.!

Kolega mu v §§ pa drzno natoleuje konservativno stranko, ki je želela obvarovati našega zemljiščenega posestnika teh nepotrebnih stroškov, in katera mu pripisuje toliko razsodnosti in omike, da bi se znal varovati sleparjev sam in napisati zamogel navadno kaj priprosto pobotnico, — da želi kmetske še nadalje obdržati pod kuratelo, kakor ga ima bajè sedaj. Kako se vendar to strinja?

Ravno voditelja napredno-narodne stranke dala sta s svojima fulminantnima govoroma tako ljubljenu svojemu narodu zaušnico, trčeč, da ni še zmožen, uživati dobrot in olajšav pri legalizaciji listin do vrednosti 100 gld., dovoljenih temeljem državnozborskega zakona z dné 10. junija 1890.

Odklonila se je torej prošnja občine Velika Dolina, a s tem se tudi dalo narodu slovenskemu od strani narodno-napredne stranke s pomočjo nemške stranke spričevalo duševne reve, nesposobnosti in (mej vrstami) nepoštenja, kar si bodo pa volilci izvestno dobro zapomnili brez vsake agitacije.

Znano nam je, kako spodnje-štajerski Slovenci že dalje časa uporabljajo dobroto olajšave pri legalizovanju listin, a ne čuje se nikdar, da bi se godile sleparije in druge nepostavnosti. Zatorej smo upali, da bode v očeh narodno-napredne stranke tudi kranjski Slovenec našel milost in bode toliko duševno zrelim in poštenim spoznan take primitivne pravne čine (po uzorcih) sam izvrševati; a gospôda je v svoji slepi strasti in sovraštvu do oseb pozabila skrbeti za korist svojih volilcev.

Konečno pa smelo trdimo, da odklonitev Pfeiferjevega predloga bode dala našemu ljudstvu dovolj misliti, in spoznal je zdaj še bolj svoje moze, svoje prave kuratorje!

Ne mislimo, da bi bila ona vloga kako agitacijsko sredstvo, ali postala je nekaka skušnja mišljenja in dejanja poslancev narodno-napredne stranke za njih volilce; skušnja, katera je zanje žalostno izpala.

Sodil bode pa narod naš, kdo ima v srečo pravo ljubezen do njega, komu je mar prostost in napredek njegov, in kdo je in hoče biti njega kurator! Liga + 76.

Deželni zbor kranjski.

XI. seja dne 9. maja.

(Konec.)

Poslanec baron Wurzbach poroča o potrjenju novejših zakonskih načrtov, kar se vzame na znanje.

Poslanec Stegnar obširno poroča o davkih naslednje: Po izkazu c. kr. finančnega vodstva je bilo l. 1891 vsled uim odpisanega davka 17.802 gld.

LISTEK

Kakó bi postal skoraj Matiček Poliček krčmar.

Sličica; spisal Janko Barle.

Tam jedenkrat po svečnici pozval je trgovec Cencelj svoje znanke, mestno gospodo na kolino. Zbrali so se vsi, kakor po navadi, in družbica je bila prav rasigrana in glasna. Le našega Matička Polička ni bilo, mučil ga je hud kašelj in ostal je doma. Nù, prijatelji niso nanj pozabili. Med drugimi napitnicami vzdignil je tudi hišni domačin Matiček Cencelj kozarček in rekel po priliki tako-le:

„Dragi prijatelji! Mi smo danes veseli, kar mi je prav drago, ker je to odlika za mojo skromno hišo. Napijali smo že jednemu in drugemu, ali čas je, da se spomnimo tudi onih, katerih sicer ni tu, ali vem, da bi radi bili in kateri so izvestno v duhu pri nas. To je, dragi prijatelji, pred vsemi našimi Matiček Poliček, katerega je priklenila na dom nadležna bolezen. Vidite, mi se tu razveseljujemo, on pa doma leži in se davi s kašljem. Prijatelji, mislim, da vsem Vam iz srca govorim, če rečem, izpivši ta-le kozarček, da Bog potvrdi našega starega Matička Polička. Živio!“

„Živio! Živio!“ odmevalo je po sobi in zažvenketali so kozarci. Ko je šum malo ponehal, poprijel je kozarček gospod zdravnik Kaferle in opomnil na napitnico trgovca Cencelja sledeče:

„Spoštovana družbica! Lepo je, da smo se spomnili našega starega prijatelja Polička, in jaz, kot zdravnik, mislim, da bolezen njegova ni nevarna in okreval bode v kratkem. Vendar nekaj drugega mi je na srečo. Prijatelji, v nekoliko dneh bode god našega Matička, in dobro bi bilo, da mu napravimo kakovo stvar za vezilo. Saj me razumete? Kar tako ne moremo ga pustiti in dobro bi bilo, da se svojega godu nekoliko časa spominja. Torej zborujte, kaj da mu priredimo!“

„Ta je dobra!“ oglasilo se je društvo.

„Ali kaj da mu napravimo?“ poprašal je pisar in beležnik Trinkaus.

Dolgo ni mogel nobeden ničesar priličnega izmisliti.

„Ahá, jo že imam. To bode prava!“ oglasil se je krčmar Maselje. „Pomnite še, kako je naš Matiček že večkrat govoril, da bi hotel vse biti, le krčmar ne. Zdaj-le ga izplačajmo!“

„Kako? Kako?“ poprašalo je društvo.

„Tako-le! Pucelj Jože, kateri do dobrega razume, naj napravi desko in gori primeren naslov za gostilno, katero obesimo one noči po njegovem godu,

ko bode on trdno zaspal, na njegovo hišo. Drugo bodem že jaz vredil, saj je še časa dovolj in dogovorimo se še lahko. Ste li zadovoljni?“

„Dobro, dobro! Živio Maselje! Ta nekaj velja! To bode stari gledal!“ pritrdjevalo je vse društvo. Posvetovali so se še dolgo, kozarci so še večkrat zažvenketali, čuli so se govori, smeh in petje in zadovoljno odšel je potem vsaki na svoj dom.

* * *

Svet' Matija — led razbija. Tistega leta bi ga imel dovolj razbijati, če bi ga hotel, ker je bilo tako mrzlo, da se je kar kri zmrzavala človeku po žilah. Nù, saj pa onemu društvu pri slavnem godovnjaku Matičku Poličku ni bilo zima, ker jih je od zunaj grela ogromna, starikava peč, v kateri je gorelo ves božji dan kot v peklju, a od znotraj oni stari, kateri je hranil Poliček že dolgo v svojej kleti za ta slavnosten dan. Hm, in sam spoštovani godovnjak se je tudi pošteno razgrel, govoril je več kot navadno in oni debeli podbradki so se mu zadovoljno majali. Kaj ne bi? God mu je bil samo jedenkrat v letu in nadležni kašelj zapustil ga je že povsem. Rekla se je marsikatera v slavo godovnjaku in njegovej spoštovanej soprogi, preje nego se je razkropilo veselo društvo.

(Dalje sledi.)

19 kr., torej nad 7103 gld. več, ko l. 1890. Z ozirom na skupno svoto vseh cesarskih in deželnih davkov, ki se l. 1891 znesli 2.432.500 gld. 96 kr., je to le jako neznatna olajšava. Iz izkazov je razvidno, da šest okrajev ni prosilo za odpis davkov; ti okraji so: Velike Lašče, Idrija, ljubljansko mesto, Trzin, Senožeče in Trebnje. Metliškemu davčnemu okraju se je odpisalo 3458 gld. 18 kr., mokronoškem 3056 gld. 85 kr., novomeškemu 2126 gld. 81 kr., kostanjeviškemu 1314 gld., krškemu 1251 gld. 44 kr., vipavskemu 1131 gld. 49 kr. Odpisi davkov v drugih krajih so jako neznatni.

Vkupna svota vseh deželnih priklad je znašala 825.323 gld. 76½ kr., torej 50.600 gld. več, ko leta 1890, kar glasno kliče, kako od leta do leta rastejo domača bremena. Se bolj razvidno naraščaj davkov, ako vzamemo v poštev tudi cesarske davke s svoto 1.607.177 gld. 19½ kr. Če razdelimo cesarske davke z deželnimi prikladami, pride na glavo po zadnji četrti prebivalstva 4 gld. 87½ kr. davka. Največ davka pride na ljubljansko mesto, ljubljansko okolico in idrijski davčni okraj.

Pristojbine za izterjevanje davkov so l. 1891 znesle 32.042 gld. 5 kr. Želja je občna, da bi se te pristojbine znižale. Zamudne obresti so znesle 2396 gld. 84 kr. Temu je deloma kriva malomarnost davkoplačevalcev, največ pa revščina in beda. Konečno poročevalec nasvetuje:

1. Poročilo dež. odbora o davkih se vzame na znanje;

2. vis. c. kr. deželna vlada se vnovič naprosi, da dobrohotno uvažuje težavni položaj zelo obremenjenih hišnih gospodarjev, vsled katerega z dosedanjimi odtegljeji 15% na korist stroškov za popraviljanje in vzdrževanje poslopij nikakor ne morejo shajati, in da izposluje na visokem mestu primeren povišek od 15 na 30%. — Sprejeto.

Poslanec vitez Langer poroča o deželnih podporah občinam, posameznim vasem in osebam; poročilo se vzame na znanje.

Nato poslanec Hribar dolgo in široko govori o lokalnih železnicah ter naglašja, da bi se morale na Kranjskem graditi še naslednje železnice: Od Novega Mesta do Metlike in dalje do hrvaške meje; dalje od Kamnika do Motnika, oziroma do štajerske meje; tretja železnica bi bila Kamnik-Kranj; četrta Postojina-Razdrto-Ajdovščina; peta Lož-Bakek; šesta od proge južne železnice pri Brezovici do Vrhnike; sedma Trebnje-Mirna-Mokronog. Dalje ima govornik v načrtu železnice od Vrčič do Črnomlja, od Hudega do Žužemberka, od Novega Mesta do Brezice. Vse te železnice bi stale nad 5 milijonov goldinarjev, z voznim parkom vred nad 7 milijonov goldinarjev. Dežela bi morala po površnem računu plačevati na leto nad 120.000 gld. v pokritje primanjkljaja dohodkov od železnic. Predlog se izroči združenima upravnemu in finančnemu odseku. — Ob ½. 4. uri je bila seja končana.

XII. seja dne 10. maja.

Deželni glavar Oton Detela otvori sejo ob ½. 11 uri in predstavi vladnega zastopnika svētnika Dralko, ki namešča voditelja deželne vlade.

Poslanec Klun v imenu finančnega odseka poroča o napravi kranjskega zavoda za gluhaneme in slepe otroke nastopno:

Deželni odbor predložil je v smislu sklepov deželnega zbora z dne 8. aprila 1890 slavni zbornici obširno poročilo o napravi zavoda za gluhaneme in slepe otroke, katero je bilo v pretres izročeno finančnemu odseku. To poročilo je tako temeljito, da mu imam v pojasnilo predlogov finančnega odseka le malo dostavljati.

Novi zavod bo deželen zavod, ki bo enako drugim dobrodelnim napravam stal pod nadzorstvom in upravo deželnega odbora. Iz tega pa sledi, da se mora dežela ne le vdeležiti zgradbe, ampak skrbeti tudi za vzdrževanje njegovo in iz svojih dohodkov dodajati primanjkljaj, ako bi v ta namen posveteni in določeni zakladi ne zadostovali. Iz poročila je sicer razvidno, da bode dotično premoženje koncem tekočega leta znašalo 466.270 gld.; to je sicer lep znesek, ali zadostoval ne bo, ako bi hoteli vse stroške nanj zvaliti. Po skušnjah drugih dežel, kjer so napravili take zavode, stala bo stavba z notranjo upravo vred okoli 150.000 gld.; ostajalo bo torej okroglo še 300.000 gld., to je okoli 12.000 gld. letnih dohodkov, ki pa za vzdrževanje zavoda ne bodo zadostovali. Zaradi izvanrednih in jako težavnih razmer je namreč režija v takih zavodih veliko dražja, kakor

po navadnih odgojilnicah, kar pričajo naslednje številke:

V Celovcu pride v zavodu za gluhaneme na vsakega otroka povprečno po 187 gld. na leto, v Lincu za gluhaneme 194 gld., za slepe 220 gld.; v Gradcu za slepe 252 gld.; na Tirolskem za gluhaneme 210 gld.; v Gorici za gluhaneme 223 gld.; v Levoyu za gluhaneme 247 gld.; v Brnu za slepe 313 gld.; na Dunaju za slepe 506 gld. na leto.

Povprečno računi se za 100 otrok režija brez učiteljstva 15.000 gld. na leto, za učiteljstvo pa se potrebuje še kakih 7000 gld. Ceneja je režija samo v Budejvicah na Češkem, kjer se potrebuje za vsakega gluhanemega otroka le 120 gld. na leto, to pa zaradi tega, ker je zavod lastnina škofijstva in so stroški za duhovne učitelje primeroma veliko manjši kakor drugod. Sploh se kaže, da je režija povsod ceneja, strežba sama pa boljša, skrbnejša in ljubeznivejša, kjer je mogoče rabiti redovniško osebje, zato ne bode škodovalo, ako naš deželni odbor na to prikazen obrača svoje oči.

Ker je naš zavod namenjen za 100 otrok, bodo dohodki ustanovnega premoženja komaj zadostovali za režijo, kadar se zavod spopolni. Zato ne preostaja drugega, kakor učiteljstvo prevzeti na deželni račun in jim določiti plače iz normalno-šolskega zaklada. Kadar se pa ustanovno premoženje po letnih prihrankih, volilih, milih darovih ali katerokoli drugih dohodkih tako naraste, da bodo letni dohodki zadostovali tudi za plače učiteljev, odmerjale se bodo te plače in eventualno tudi pokojnine iz zavodovih dohodkov, kakor se godi to tudi drugod, kjer imajo dotični zavodi zadosti lastnih denarjev.

Da bi tem laglje shajali z ustanovnimi prihodki in deželo kolikor mogoče varovali, priporoča finančni odsek pa še neko drugo sredstvo. Znano je, da imajo uboge šolske sestre „de Nôtre Dame“ v Šmihelu pri Novem Mestu zavod, v katerem poučujejo in odgajajo tudi gluhaneme deklice. Kateri so imeli priliko videti ta zavod in opazovati napredek gluhanemih sirot, ga ne morejo prehvaliti, in ker se je v finančnem odseku poudarjalo, da uboge šolske sestre prav radi v pouk in popolno oskrbovanje prevzamejo gluhaneme deklice po 100 gld. na leto za vsako, sodil je finančni odsek, da bi bilo prav in dobro, deklice oddati v omenjeni zavod ne samo z npravnega stališča, ker bi bili otroci ločeni po spolu, ampak tudi iz gospodarskih ozirov. Ako namreč računimo režijo v našem novem zavodu po 150 gld. za vsakega otroka, prihranimo pri 24 gluhanemih deklicah, kolikor jih bomo približno imeli, samo pri režiji 1200 gld. na leto; ali ob enem prihranimo dve učiteljski in dve postrežni moči, kar se sme računati na 2300 gld.; celi prihranek bi torej znašal 3000 do 3500 gld. na leto in bi jako dobro došel deželi. Zato priporoča finančni odsek v predlogu 5 e, da naj deželni odbor ogleda zavod v Šmihelu in eventualno s šolskimi sestrami stopi v dogovor.

Zgradbe novega zavoda vdeležuje se dežela s tem, da v ta namen prepušča svoje zemljišče ki je bilo kupljeno in namenjeno za novo bolnišnico in ki ne bo zadostovalo samo za potrebna poslopja in domači vrt, ampak ga bo velik kos preostajal tudi še za kmetijske namene. Da se pa zavodu za vsaki slučaj varuje lastnina tega zemljišča, treba ga bode zemljiško-knjižno prepisati nanj. Ker je pa prepisnina pri posvetitvah za dobrodelne namene primeroma jako velika in je treba kolikor mogoče štediti z denarji, sodil je finančni odsek končno rešitev te zadeve prepustiti deželnemu odboru in slavni vladi, ki naj preiskujeta, kako bi se dalo to zemljišče najprimernejši prepisati na novi zavod.

Zavod bo imel prostora za 100 gojencev, namreč za 80 gluhanemih in 20 slepih otrok. Po statističnih izkazih bilo je v letih 1890 in 1891 v starosti od 5. do 15. leta 119 gluhanemih in 26 slepih otrok, torej obojih skupaj 145. Deželni šolski svet naštel je bil l. 1889. gluhanemih 128, slepih 25, obojih skupaj 153. Ali ker se gojenci v zavod ne bodo sprejemali že od 5. do 15. leta, ampak gluhanemi od 8. do 12. leta, slepi pa od 6. do 14. leta, jih od skupne številke nekaj odpade. In še nekaj jih odpade, ker tudi v sprejemovalni starosti niso vsi sposobni za pouk, ampak le duševno dovolj razviti. Koliko je takih, se natančno ne dá določiti; v nekaterih deželah jih je komaj po 5, 7 do 10 odstotkov, v nekaterih, n. pr. v Švici po 30 odstotkov. V naši deželi bo ta odstotek gotovo višji, ker je naš narod duševno vzbujen in sploh jako zdravega uma, ali vendar obojih skupaj najbrže čez 100 ne bo; v 2. predlogu odmerjeni prostor bode torej zadostoval tudi v slu-

čaju, ako bi bilo v istini 153 gluhanemih in slepih otrok, zlasti če oddamo gluhaneme deklice šolskim sestram v Šmihel.

Ker se za napravo in vzdrževanje novega zavoda večji del rabi ustanovno premoženje, treba bode porazumljenja med vlado in deželnim odborom ne samo gledé prepisa, ampak tudi pri nekaterih drugih rečeh, pri katerih ima vlada kot vrhovna ustanovna oblast merodajno besedo. Tu sem spada naprava podrobnih načrtov in v zvezi z njimi nasaditev domačega vrta, pridobitev učil in učnih pripomočkov, izročitev vseh za gluhaneme in slepe reveže posvetenih denarjev v deželno oskrbovanje, pravočasna preskrbitev za zgradbo potrebnega denarja iz dotičnih zakladov, da se stavba po nepotrebnem ne zavleče, sestava pravil itd.

Za vsaki zavod je lep domač vrt velika dobrota, za slepe otroke pa so po soglasnem zagotovilu strokovnjakov lepi senčnati prostori neobhodna potreba. Ker pa mlado drevje počasi raste, treba bode prej ko mogoče, morebiti že letos v jeseni pričeti z nasajevanjem vrta. In da postane drevje prej košato, kazalo bode morebiti nakupiti večjih in starejših dreves, ki se hitreje razrastejo. Tako drevje je sicer nekoliko dražje, ali pri tako važni zadevi ne gre gledati na nekoliko višje stroške.

Posebne važnosti so tudi učila in učni pripomočki. Ker bo učni jezik na novem deželnem zavodu slovenski, ni mogoče rabiti knjig in vseh učnih pripomočkov, ki jih imajo v nemških ali drugih slovanskih zavodih. Nekaj učil splošnega pomena bo morebiti mogoče rabiti tudi pri nas, nekatere pa ne, med drugimi vse knjige bode treba šele preskrbeti v slovenskem jeziku. To se pa ne da storiti čez noč, za take reči je treba več časa in moralčne podpore šolskih oblastev, zato se ta zadeva že zdaj priporoča deželnemu odboru in naroča, da naj stopi s c. kr. vlado v dogovor, in sicer ne samo zaradi potrebnih denarjev, ampak tudi zavoljo tega tega, ker ima učna uprava določevati učne knjige in učni red.

Deželni odbor predložil je v prilogi 40. tudi pravila, po katerih naj se osnuje in vzdržuje novi zavod. Ali ker ima c. kr. vlada ne samo kot ustanovna, ampak tudi kot vrhovna šolska oblast pri sestavi pravil merodajno besedo, pa zaradi prekratkega časa ni bilo mogoče od učnega ministerstva zvedeti njegovih nazorov in njegove sodbe, zdelo se je finančnemu odseku, da je bolje s to rečjo počakati do prihodnjega zasedanja in deželnemu odboru naročiti, da naj dotlej od c. kr. vlade izve njeno mnenje. Načelno pa naj se po nasvetu finančnega odseka v točki 4 e vendar že zdaj izreče, da je treba za veljavnost teh pravil poprejšnje potrditve visokega deželnega zbora, ker bodo veljale za deželni zavod.

Razvidno je, da se ta zadeva, s katero se že leta in leta peča slavni deželni zbor, s pričujočimi nasveti jako zdatno naprej pomakne in da nam bode morebiti mogoče, že drugo leto pričeti s stavbo zavoda samega, v katerem bodo najubožnejši med ubožci našli zavetje in mir, zadovoljnost in veselje, vzgojo in pouk, da bodo mogli v človeški družbi delati za časni in večni blagor svoj!

Predlogi, ki jih priporoča finančni odsek, se glasé:

Visoki deželni zbor naj sklene:

1. Zavod za gluhaneme in slepe otroke na Kranjskem ustanovi se ko deželni zavod.

2. Pri napravi tega zavoda naj se gleda na to, da bode v njem približno za 100 gojencev prostora.

3. Ta zavod se napravi na deželnem zemljišču: njivi parc. št. 107, zemljiško-knjižna vloga št. 147 katastralne občine Kapucinsko predmestje, in njivi parc. št. 450/2, zemljiško-knjižna vloga št. 288 katastralne občine Spodnja Šiška, v skupnem obsegu 6 ha 21 a 5 m².

4. Deželnemu odboru se naroča, sporazumeti se s c. kr. vlado:

a) Kako bi se dala na najprimernejši način izvršiti posvetitev in zemljiško-knjižni prepis tega zemljišča;

b) da se napravijo podrobni načrti in proračuni stroškov za novo zgradbo in da se kar najhitreje mogoče prične z nasajevanjem za vrt odmenjenega prostora;

c) da se brez odloga storé primerni koraki za pridobitev obema oddelkoma potrebnih učil in učnih pripomočkov;

d) da se v deželno upravo prevzamejo vsi vzgoji gluhanemih in slepih na Kranjskem namenjeni, pa dozdej tej upravi še ne izročeni zakladi,

(Dalje v prilogi.)

in da se preskrbi pravočasna izplačitev za zgradbo potrebnih denarjev, ki jih bo treba po napredovanju dela izplačevati iz zakladov, ki bodo v ta namen stali na voljo:

e) da se sestavijo za napravo in vzdrževanje zavoda potrebna pravila, ki jih mora pa pred veljavnostjo potrditi deželni zbor, in se sploh še vse drugo potrebno ukrene.

5. Dalje se deželnemu odboru naroča:

a) da si ogleda zavod za gluhoneme otroke pri ubozih šolskih sestrah „De Nôtre Dame“ v Šmihelu pri Novem Mestu v pedagogičnem in upravnem oziru in eventualne z njimi stopi v dogovor, ali bi hotele proti pogodbi in pavšalni letni plači v pouk, vzgojo in oskrbovanje prevzeti za uk sposobne gluhoneme deklice?

b) da o vseh teh rečeh deželnemu zboru poroča, oziroma svoje predloge stavi v prihodnjem zasedanju.

Vsi predlogi so bili sprejeti brez ugovora.

Poslanec Šuklje obšerno in stvarno utemeljuje samostalni predlog gledé oskrbovanja z vodo notranjskih pokrajin, Suhe Krajine in drugih krajev na Dolenjskem. Dežela sama z doneski udeležencev ne more zmagati razmerno velikih stroškov, zato naj bi osrednja vlada skrbela v tem oziru ter podpirala siromašno ljudstvo, ki bi si gotovo opomoglo z dobro vodo za ljudi in živino. Zgoditi bi se to moglo s posebnim zakonom, po katerem bi država plačala 50%, dežela 30% in udeleženci 20%. Kaj pomaga, če deželni zbor sklepa resolucije in opozarja vlado na to veliko nadlogo prebivalstva, ako se ničesa ne stori. Govornik apeluje na vis. vlado, naj ne odлага to vprašanje od leta do leta. (Dobrokljici).

Sprejet je bil soglasno naslednji predlog, ki se je v pretres izročil upravnemu odseku:

Slavni deželni zbor naj sklene:

Deželnemu odboru se naroča izposlovati pri visoki vladi, da kar hitro mogoče predloži državnemu zboru načrt zakona o preskrbovanju kraških pokrajin s pitno vodo, in sicer na tej podstavi, da se pokritje vrši po prispevkih države, dežele in udeležencev.

(Dalje sledi.)

Nova bolnišnica.

Govor poslanca Klun-a o novi bolnišnici v X. seji deželnega zbora dne 5. t. m.

(Konec.)

Za novo bolnišnico bo vse to tako zdatna polajšave, da je ni treba razširjati. Pravijo sicer, da bo ta razširjatev veljala samo 14.000 gld., kar si v nobeni primeri s številom postelj, ki se pridobé. Ali toliko je proračunjena le stavba, kje so pa še druge reči? Saj je znano, da se pri bolnišničnih stavbah poprečno računi po 1000 gld. za posteljo; namesto 14.000 gld. bomo morali toraj za 51 postelj izdati kakih 50.000 gld. Najbrže se nam bode tako godilo, kakor pri stavbi deželnega gledališča, ki je bilo proračunjeno na 190.000 gld., pa stane menda čez 300.000 gld.

Pa še nekateri drugi razlogi mene in moje ožje somišljenike silijo da ne moremo glasovati za razširjatev bolnišnice. Potrebno je, da na vse strani štedimo, ako nečemo zabresti v velike in hude zadrege. Prevzeli smo garancijo za dolenjsko železnico, katero bomo morali plačevati, ako bode treba. Prišlo bo doplatilo za gledališko stavbo. (Hribar: Saj je že plačano!) Govornik: Dobro, če je plačano, pa bomo že še vidili, kadar so nam izročé računski sklepi. Potrebščina za šolstvo od leta do leta raste za 10.000 gld. do 12.000 gld., k temu pa pridejo zdaj še stroški za gluhonemico, za deželno razstavo in še mnoge druge reči. Na drugi strani pa nam čez par let pri letnih dohodkih odpade zdatni znesek 127.000 gld., ki ga plačuje država za zemljiško odvezo. Če pridejo, kakor nam letos zopet kaže, še slabe letine, in če se vskoči še vžitina na žganje, (dr. Vošnjak: Ta žalibog zmerom raste!) toraj če se Bog daj skoraj začne zmanjševati deželna naklada na žganje, kakšen bode potem deželni proračun za l. 1896? Kako bomo shajali? ali bo sploh še kaj mogoče storiti za deželno kulturne namene? Ali bomo mogli kaj storiti za velikanska podvzeta, ki jih je predlagal poslanec Hribar v samostalnem svojem predlogu gledé lokalnih železnic in ki jih hoče menda nasvetovati poslanec Šuklje gledé vodovodov? Ali bode mogoče podpirati narodne za-

bteve, ki so za razvoj in čedalje večjo omiko našega naroda silno potrebne? Jaz miru, ki vlada sedaj v tej zbornici med raznimi strankami dosti ne zaupam; meni se zdi, da nasprotna stranka le zaradi tega pritrjuje vsem večjim stroškom, da nam bode mogla reči, kadar bo treba povikšati deželno naklado, da to ne gre, da naj marveč prej skrečimo nepotrebne izdatke, k katerim ona seveda v prvi vrsti prišteva podpore narodnih zadev.

To so toraj razlogi, ki mene in moje ožje tovariše silijo protiviti se nasvetovani razširjavi nove deželne bolnišnice. Nikakor pa nečemo nasprotovati neobhodno potrebnim višjim stroškom, ki jih prizadeva nakup novega stavbišča, osredna kurjava in hiralnica. Ako je osredna kurjava v istini tako dobra, kakor nekateri trdijo, se bodo večji stroški za njo v nekoliko letih poravnali, ker se za kurilo veliko manj potroši, kakor pri navadnih pečeh. Nekateri pa ne zaupajo prav taki kurjavi, zato je g. poročevalec prav storil, da je priporoča pod posebnimi uveti, katerim se tudi jaz pridružujem. Opozarjal bi pa, da hoče menda tudi Waidmann svojo ponudbo staviti za napravo osredne kurjave, katera bi bila po njegovem načrtu cenejša.

Tudi predlog zastran hiralnice se mi zdi primeren, nikakor pa se ne morem strinjati z g. predgovornikom, da naj se hiralnica zida blizu novega zavoda za gluhoneme in slepe otroke in za oba napravi skupna režija. Ako je bilo dosti pomislikov že gledé vprašanja, ali bodo mogoče skupno režijo napraviti za slepe in gluhoneme otroke, koliko več pomislikov mora biti za združitev hiralnice in gluhonemice pod upravo, ker sta ta dva zavoda tako različna v svojem smotru. Gotovo je najprimernejši, kar svetuje finančni odsek, da se z da hiralnica blizu nove bolnišnice.

Pa že neko reč bi priporočal, na katero se pri sestavi novega načrta niso ozirali. Ze večkrat je bilo v tej zbornici govorjenje, da naj bi dežela v svoji bolnišnici napravila lastno lekarno; ali v nekem poročilu iz leta 1890 v prilogi 62 deželni odbor pravi, da se naprava lastne lekarne ne priporoča. Skušnja pa kaže, da se prav zelo priporoča in da bi bila lastna lekarna jako koristna in primerna. Odkar je prišel dr. Schleimmer v deželno službo, naročajo se obvezila naravnost iz tovarn in ne več pri lekarnarjih, kar pride skoraj za tri četrтинke ceneje. Tudi načelnik usmiljenih bratov na Dunaju je rekel, da mu največ pomaga lastna lekarna, v kateri ga stanejo zdravila komaj četrti del tega, kar bi moral v drugih lekarnah zanje plačevati. Zato naj deželni odbor skrbi, da se tudi pri nas v novi bolnišnici napravi lastna lekarna; sekundarji bodo v njej lahko pomagali in se ob enem učili napravljati zdravila, kar jim pride jako prav, kadar bodo služili na deželi kot okrajni zdravniki in morali sami napravljati zdravila.

To mi je bilo na srcu in gnalo me je, vam vse to odkrito povedati. Vem, da ne bo nič pomagalo in da obvelja, kar ste sklenili, ali govoril sem, da se takrat, kadar pridemo v zadrego in bo treba povikšati deželno naklado, ne boste izgovarjali, da tega niste vedeli, ampak se spominjate, da se vam je bilo vse to povedalo.

V smislu teh svojih izjav hočem pri posebni razpravi nasvetovati nekatere premembe.

* * *

Za poslancem Klunom govoril je dr. Vošnjak, ki je poudarjal, kako po ceni dežela v novi bolnišnici pridobi 51 postelj, ki bodo stale samo 14.000 gld. Zato naj zbor nikar ne zavrže dotičnega predloga. Gledé lastne lekarne pa je pritrjeval poslancu Klunu in omenjal, da se dobi v novem splotju lahko prostor zanj. Ravno tako je pritrjeval tudi nasvêtomu dr. Bleiweisa.

Drugi govornik je bil poslanec Šuklje, ki je tudi zagovarjal odsekov predlog in poslancu Klunu očital, da je prav za prav segal v njegove pravice, in bi ga moral tožiti zaradi motenja obrti, ker je v svojem govoru omenjal deželnega proračuna, o katerem je on (Šuklje) poročevalec v deželnem zboru. On priznava, da naše finančne razmere niso tako ugodne, kakor bi si jih želeli, ali treba je na to paziti, da se deželni denarji rabijo za plodonošne naprave, od katerih se je nadejati kaj haska, ki naj bodo za ljudstvo vir večjega blagostanja. Potem je oponašal poslancu Klunu, da ni bilo prav, omenjati dolenjske železnice, ker v železniških vprašanjih nima sreče; on je sicer spreten politik, ker ima

velikoletno skušnjo, in je tudi lokav, ali železnične reči naj pušča na stran; v potrjenje svoje trditve omenja Šuklje, da je na Dunaju v državnem zboru zagovarjal južno železnico, katere tarifi so pogubni za našo deželo. Tudi za dolenjsko železnico ni ničesar storil, marveč je še delal težave. Po govornikovem mnenju je to le agitacijsko sredstvo, s katerim hočejo delati za svoje namene, ker tudi on ne zaupa miru, ki sedaj vlada med strankami.

Zadnji govornik je bil poročevalec Luckmann, ki je trdil, da bo zgradba cenejša, ako se razširjatev izvrši precej zdaj. Res bode nova bolnišnica veliko stala, in njegova stranka je bila zmirom za pravo štedljivost, ter je prej zagovarjala manjšo potrebščino; ali zdaj smo postali nekoliko starejši, in pretirana štedljivost bi pri tako človeko ljubnem podjetju ne bila primerna.

Pri posebni razpravi predlagal je posl. Klun, da naj se drugi predlog glasi:

„Zgradba nove bolnišnice po izvirnem načrtu arhitekta K. Waidmanna se odobruje.“

Pri tej priliki zavračal je ob kratkem predgovornike; poslancu Luckmannu je odgovarjal, da smo res sicer postali starejši, ali ne bogatejši. (Dr. Bleiweis: Ne pametnejši!) Klun: Pametnejši? Ne zamerite, gospodje, da nečem osebno žaliti svojih tovarišev!

Potem se je obračal proti poslancu Šukljeju, rekši, da mora pa njemu nasproti vendar le napraviti nekoliko osebnih opazk. Čuditi se mora, da mu je mogel poslanec Šuklje gledé južne železnice kaj takega očitati, kakor je storil. Šuklje je slišal dotični govor v državnem zboru in bi moral vedeti, da tarifov južne železnice ni zagovarjal. V deželnem zboru so se že večkrat obravnavali tarifi južne železnice, govornik jih ni nikdar zagovarjal in jih ne bo. Vselej se je pridružil dotični obsodbi, oziroma sklepom svojih tovarišev. Tudi v svojem govoru, katerega je imel posl. Šuklje v mislih, je dvakrat povdarjal, da se gledé tarifov in podražavljenja južne železnice popolnoma strinja s svojim predgovornikom in tovarišem Povšetom oporekal je le neosnovanim trditvam poslanca Gessmanna in dotičnim interpelacijam njegovim, in nasledek je pokazal, da je prav imel. Kajti nekoliko dni pozneje je trgovinski minister na Gessmannove interpelacije odgovarjal in razkladal, da so njegove trditve neresnične. Gledé dolenjske železnice ravnal je po svojem prepričanju, ker mu vest ni dopuščala glasovati za predlog, s katerim bi se komu nakladalo neznosno breme.

Za njim oglašil se je še baron Švegelj, ki je pritrjeval poslancu Klunu, da je gledé južne železnice govoril tako, kakor je rekel, in da je res le zavračal neosnovane napade Gessmannove, kakor je bil ta zaslužil. Sicer je pa poslanec Klun z omenjenim govorom pridobil posebno zahvalo zaradi tega, ker je vsoto omenjal neke za našo deželo jako važne železnice, namreč proge iz Kranja v Trzin in čez Karavanke v Celovec.

Pri glasovanju ostal je preminjevalni predlog poslanca Kluna v manjšini ter je bil sprejet predlog odsekov.

Pri tretjem nasvêtu nasvetoval je poslanec Klun, da naj se deželni odbor gledé osrednje kurjave ne ozira samo na dozdaj došle ponudbe, ampak tudi na nje, ki mu utegnejo še doiti. Ta predlog je obveljal brez ugovora.

Tako je bila dovršena razprava o novi bolnišnici, ki se bo skoraj že začela graditi in ki bo stala skoraj še enkrat toliko, kakor se je iz prva mislilo. Prišla bode prilika, morda prej, kakor nekateri mislijo, o tej reči in o železnicah še kaj spregovoriti; takrat se bode pokazalo, kdo varuje deželne koristi.

Državni posl. dr. O. Steinwender.

S Koroškega, 7. maja.

Veliko hrupa in pisarjenja bilo je po listih minoli teden o dr. Steinwender-ju, znanem „ljubimcu“ avstrijskih Slovanov in voditelju nemških nacionalcev v državnem zboru. Zlasti židovski in nemško-nacionalni listi porabili so veliko črnila in še več slabega papirja za in proti Steinwender-ju. Ta gospod govoril je dne 25. aprila svojim volilcem v B-laku, dan pozneje pa v Trbižu. Omenjal je raznih predmetov, s katerimi se je imel državni zbor pečati v zadnji dobi. Hvalil je vrvanje valute in dokazoval, da se to, kar so njeni nasprotniki prorokovali, ni zgodilo; potem je naznanjal

svoje misli o davčni reformi, o preustrojenju obrtnega reda, vravananju uradniških plač, ponarejanju živil, o železnicah itd. Pritoževal se je dalje, da so se v narodnem oziru morali nemški nacionalci sami (??) bojevati za nemštvo, kar se je zlasti pokazalo v Liberci, Celovcu in Celju. Liberalci so vedno „prepozno“ prihiti na pomoč!

Predno je dr. Steinwender začel govoriti o političnem položaju, bavil se je obširno in krepko z v Beljaku izhajajočo „Deutsche allgemeine Zeitung“, ki ga, podkupljena menda po židovskih denarjih, že dolgo časa jako strastno in dosledno napada ter mu skuša podkopati tla v njega volilnem okraju.

Znano je, kako surovo, lažljivo in brdavsavsko pisari omenjeni list o Slovencih, s kakim cinizmom pobija njih težnje in prizadevanje in kako bruha ogenj in žveplo nad vsakim pojavom narodnega življenja med koroškimi Slovenci. Omenjamo samo, kako podlo in lažljivo je pisal ta list po žalostnih dogodkih Podkloštru o slovenski stranki, osobito o vč. g. Gr. Einspielerju! Zanimivo je zato, da čujemo, kako sodi nemški nacionalci o tem listu. Rekel je med drugim:

„Vse kar storim ali pustim, moja razumnost, politična pamet, moj značaj se napada na način, da tega ne smem pustiti...“ Dalje je poudarjal, da нареkuje listu smer neki Pacher na Dunaju, katerega označuje dr. Steinwender kot „ein Halbnarr“ in ki je podkupil list, da bi ga izpodrinil in bi tako sam splezal na poslanski sedež. „In za te Judeževe groše premenil je list svojo pisavo in me napada v jednomer na označeni način.“*)

Pritoževal se je dalje, da se po „Wiener Allgemeine Ztg.“-i spodkopava njegov vpliv tudi v državnem zboru. Poudarjal je dalje, da, ako se temu ne stori kmalu konca, t. j. ako volilci ne ugonobé lista, odloži svoj mandat!

Gledé političnega položaja dal je govornik precej jasno spoznati veliki razdor med nemškimi nacionalci in liberalci. Poudarjal je tudi, koliko kvarno vpliva na vse javno življenje židovsko časnštvo, ter izrekel, da se mora velika moč židovskih listov uničiti, ako se hoče priti do boljših, za Nemce ugodnejših razmer v naši državi.

„Deutsche Allg. Ztg.“ je začela pod udarci, s katerimi jo je obdaroval dr. Steinwender, hudo javkati in v dolgem strupenem članku opravičuje svoje postopanje nasproti vodji nemških nacionalcev. V dokaz velike „noblesse“ nemške žurnalistike naj navedem iz ovega članka le naslednje „cvetke“ nemške — robotosti: „pöbelhafte, ganz feuchtohrige Elemente“; „verlotterte Gassenjungen“ (privrženci Steinwenderjevi); „Dreschflegel - Politiker“ itd. — Očitano pa, da so podkupljeni v onem članku, ne odgovarja.

Pa tudi dunajskim židovskim listom se je dr. Steinwender hudo zameril, rekši, da se mora uničiti moč židovskega časopisa. Dunajski Abrahamoviči hudo tožijo nad tem „crimen laesae majestatis judaicae“ ter z ne baš laskavimi besedami okrajo neporednega doktorja, ki se drzne sem ter tja motiti celó njihove kroge.

Steinwenderjev govor v Beljaku pa, kakor praska, ki je nastala po njem, nam je nova priča o vedno večjem razdoru med nemškimi liberalci in nacionalci tudi na Koroškem. Za nas pa je vse to precej nepomenljivo, kajti če bo šlo zoper sv. cerkev ali zoper Slovence, zjedini se bodo zopet na prvi mah!

*) „Wer Geld nimmt und dann plötzlich anders schreibt, als er früher durch Jahre hindurch geschrieben und gedacht hat, der ist ein ganz verlotterter und corrupter Kerl.“

Ogri na hrvatskem Primorju.

S Primorskega, 4. maja.

Že lani sem omenjal, v Vašem cenjenem listu, kako so se Mažari polastili naše Reke največ zaradi morja. Tudi tu hočejo igrati prvo vlogo, kakor jo že dlje časa igrajo na suhem; in res, zdaj imajo popolnoma v svojih krempljih Reko in reško morje. Napravili so tudi pomorsko oblast ter jo izročili izključno svojim sinovom. Glava te oblasti je guverner sam.

A s tem še niso zadovoljni. Radi bi imeli vse morje ob našem Primorju v rokah. Kakor ima Avstrija svoje morje, tako mislijo, da mora imeti tudi Ogerska svoje. Zato skušajo, da bi iz našega Primorja ustvarili mažarsko-hrvatsko Primorje, da bi bilo tako tudi morje mažarsko.

Na to meri vse njih teženje. Napravili so veliko pomorsko društvo „Adrija“, katero ima ogromno število velikih in majhnih parobrodov. Vsi parobrodi imajo pristno mažarska imena. S tem društvom so oslabili avstrijski „Lloyd“ in naša pomorska društva. Samo jedno tako društvo imamo še, pa še to so si modro podvrgli. Izročili so mu pošto do Albanije, dajejo mu nekako subvencijo, a društvo je sprejelo naslov: „hrvatsko-ogersko“. Vsled tega ne uživajo pri nas posebnega zaupanja ni njegove osebe, ni društvo samo. S tem so Mažari mnogo dosegli.

Dalje so si prisvojili tudi nadzorstvo ob naši obali. Letos je sam guverner potoval po vseh pristaniščih naših. On Mažar po duhu in krvi, goreč pospeševatelj mažarske ideje, pa nadzornik naših luk, to pač ne gre nikakor skupaj. Pa kaj hočemo, pomagati si sedaj ne moremo.

Čez vse žalostno je, da so ga na več krajih našinci slovesno sprejemali ter ga na vso moč kadili. Nimam izrazov, da bi ž njimi dovolj ožigosali te ostudne izdajice. Samo jedno mestice se ni hotelo klanjati svojemu nasprotniku, in to je starodavni Bakar.

Župan je sicer sklical mestne očete v posvetovanje, kakor bi mogli guvernerja najslovesneje sprejeti. A vrla večina mestnih zastopnikov se je izrekla proti takemu sprejemu Mažara, kateri širi povsod mažarsko državno idejo. A kaj stori župan? On in trije odborniki njegovega duha so sprejeli guvernerja. Meščanje so se držali popolnoma hladnokrvno. Tako se je moral guverner zadovoljiti se z vprejemom malim in nečastnim. Menda ga ne bode tako hitro pozabil.

Slava poštenim odbornikom in rodoljubnim meščanom bakarskim, a sramota mažaronskemu županu in njegovi trojici.

Neki naš list se tolaži, da ne bode imelo to guvernerjevo potovanje drugih nasledkov razun tega, da se bode zanjprej več tiskalo lista: „Magyar-tenger-part“. Ta list bodo neki brezplačno dobivali vsi oni, ki so se odlikovali v tej veliki ekspediciji.

Da ga dobi tudi bakarski župan je umevno. Čestitamo!

Politični pregled.

V Ljubljani, 10. maja.

Pasivna politika. Utemeljujoč svoj adresni predlog je poslanec dr. Grégr pretil Nemcem in vladi, da Čehi zapustijo državni zbor, ako se ne izvrši državno pravo. Tudi po volilnih shodih se mnogo govori o pasivni politiki. Vlada in Nemci se pa za to strašenje dosti ne zmenijo vsaj vedo, da je sedaj pasivna politika nemogoča. Mladočehi bi takoj dobili nasprotne kandidate, ki bi tudi zmagali. Pasivna politika je bila mogoča le prejšnja leta, dokler Mladočehi niso izpodkopali prejšnje narodne organizacije. Poprej je bilo od strani one politike pričakovati kaj vspeha, ker so bili tudi veleposestniki za njo, ali sedaj je pa vsa stvar drugače. Sicer so vsekako izjave Mladočehov veliko zadoščenje za Staročeha. Priznava se s tem, da je politika Staročehov bila prava, ko so se držali pasivne politike, ko so že Mladočehi šli v državni zbor. Ogrevanje za pasivno politiko je le dokaz popolnega bankerota mladočeške politike. Zares hitro so jo obigrali. Jedva so prišli v večjem številu v parlamentarne zastope, že obupujejo.

Protisemitizem in vlada. Opaža se že dlje časa, da vlada močno nasprotuje protisemitom. Na Dunaju je že vlada marsikaj ukrenila, da bi zajezila protisemitizem. Z vso odločnostjo je protisemitizem obsodil v deželnem zboru češki namestnik in najbrž ne iz svojega nagiba, ampak na migljaj z Dunaja. Sprva grof Taaffe ni bil tako vnet za žide, kakor je sedaj. To pa prihaja gotovo le od tod, da vlada brez židovskih liberalcev nema večine v zbornici poslancev. Nekaj časa se je nadejala, da Nemce s spravo na Češkem pridobi na svojo stran, ali to se ji ni posrečilo. Nobena čeških strank ni posebno naidušena za dunajske punkcije. Proti volji Čehov bi vlada morda mogla izvesti nekatere točke dunajskih punkcij, ali bi potem utegnili zgubiti podporo čeških veleposestnikov. Vladi torej družega ne preostaja, kakor potegovati se za žide, da si pridobi prijateljstvo liberalne stranke. Liberalci so tudi pripravljeni podpirati vsako vlado, katera bi jih podpirala v borbi proti protisemitom. Tako vidimo, da nemajo židje le na Ogerskem silnega vpliva na politiko, temveč tudi pri nas in jedino zaradi tega, ker se krščanski politiki prepirajo

meja seboj, da potem brez židovskih pristašev v državnem zboru ni nobena večina mogoča. Kdaj vendar krščanski politiki pridejo do pravega spoznanja?

Ogerske cerkveno-politične predloge.

Kakor sedaj stvari stojé, se nič prav ne vé, kako bode s cerkveno-političnimi predlogami. Odložilo se bode v gospodski zbornici, kjer se je že pri budgetni debati začel boj proti njim. Liberalci silno delajo, pa saj tudi vedó, da s cerkveno-političnimi predlogami ne pade le Wekerlova vlada, temveč tudi gospodstvo liberalne stranke. Kakor se govori, je v gospodski zbornici večina proti cerkvenim predlogam, in bi se zanje večina dala dobiti samo, ako bi krona zanje porabila svoj vpliv. Vladarjev vpliv bi namreč mnogo konservativnih magnatov pridobil za vlado, ali jih vsaj nagibal, da se ne udeležé glasovanja. Preoptimistični nikakor ne smemo biti. Skoro lahko pa rečemo, če se pri budgetni debati večina izreče proti vladni cerkveni politiki, je tudi ne bode dobila pozneje, ko bode šlo za stvar samo. V ogerskih katoliških listih se vsekako že čuti nekaka nezaupnost, posebno ker je prihod vladarjev v Budimpešto vsekako nekoliko utrdil stališče sedanji vladi. Ugodno znamenje nikakor ni bil ta prihod baš sedaj, ko je vlada predložila cerkvene predloge. Mnogi ga bodo tako tolmačili, da se vladar vjema z vladno politiko.

Bolgarski eksarh je čestital knezu bolgarskemu k njegovi poroki, hkratu pa izrekel željo, da knez vzlic spremembi ustave ustanovi v Bolgariji pravoslavno vladarsko rodbino. To čestitanje nekako kaže, da bolgarska duhovščina ni toliko nasprotna knezu, izvzemši odstavljenega metropolita Klemenca, kateri pa v Bolgariji nima nobenih privržencev.

Bolgarske volitve. Po poročilih iz Sofije so skoro povsod voljeni vladni kandidati za veliko sobranje. Opozicijski kandidati še znatnih manjšin niso nikjer dobili. Voljen je jeden prejšnjih cankovcev, Pomjanov, ki je pa pred volitvijo se sporazumil s Stambolovom. Konservativcev ni nobeden voljen. Bivša ministra Načević in Stojilov niti kandidovala nista. Kakor se kaže, bode veliko sobranje skoro jednoglasno pritrdilo premembi ustave. Pri volitvah ni bilo nobenih posebnih agitacij. Pravoslavna duhovščina se je držala sploh jako mirno. Vladni nasprotniki so že pred volitvami bili spoznali, da ničesa ne opravijo. Sicer pa opoziciji manjka sposobnih vodij, ker so njene glave v inozemstvu.

Protisemitizem v Angliji. Dosedaj so se Angleži kaj radi potegovali za svobodo židov. Najboljši možje obeh strank sklicevali so tabore, na katerih se je govorilo o zatiranju židov v Rusiji. Sedaj pa to navdušenje za žide že pojema. Angleški časopis „Sunday Chronicle“ se že pritožuje, kako se množe židje v Londonu. V vzhodnem delu Londona je cel kup prodajalnic ob nedeljah odprt, na tisoče židovskih obrazov se vidi in sliši se neko čudno govorjenje, človeku se zdi, da je zašel v kako tujo deželo. Ne dá se oporekati, da tukaj raste pravo židovsko mesto. Nad prodajalnicami so pol nemška, pol židovska imena. Narod, tuj po rojstvu, plemenu, veri, socialnih navadah in političnih nazorih, se tukaj pripravlja, da izpodrine domačine. Ob nedeljah v tem delu mesta ni miru, in ni božje službe. Po prodajalnicah se prodaja, po beznicah toči žganje, in vse je videti tako neangleško, kakor le biti more. Židje so pregnali Filistejce, pa bodo tudi izpodrinili Angleže, če se jim ne bodo dobro upirali. Ta angleški glas pač povsem dái po protisemitizmu. Angleži bili so le tako dolgo navdušeni za žide, dokler jih niso imeli, ali sedaj pa že spoznavajo nevarnost pretečo od židovstva.

Socijalne stvari.

Lovski zakon.

(Poročilo poslanca Fr. Povše-ta.)

Čast mi je v imenu upravnega odseka poročati o vladni predlogi lovskega zakonskega načrta, o katerem se je ta odsek posvetoval. Ta načrt ima tri glavne dele, katerih prvi razpravlja o lovski pravici in nje izvrševanju, drugi o lovsko-policijskih delo-
dilih in tretji o škodah, storjenih po lovu in divjačini.

Po teh načelih pripada lovski pravica zemljiškim posestnikom dotičnega lovskega okraja. Le kdor ima skupno ležečih 115 hektarov, to je 200 oralov zemljišč, je opravičen do samosvojega lova, do katerega imajo pravico tudi posestniki vrtov

ograjnih z zidom ali s stalno umetno ograjo, in posestniki zverinjakov.

Lovski okraji imajo po tem zakonskem načrtu biti sestavljeni po političnih občinskih mejah in ne, kakor doslej, po katastrálnih občinah.

Lovska zakupna doba je določena na 10 let in zahteva se, da se po preteku lovske dobe in pred pričetkom nove morejo vsi do samosvojega lova opravičeni posestniki za to zglaševati.

Zakup občinskega lova oddaje okrajno glavarstvo. Zakupnina se steka v občinsko blagajno in do zakupnine opravičeni morajo se za pripadajoči jim delež v objavljenem obroku zglašiti, sicer zapade njih delež občinski blagajnici v korist. Posebna določila veljajo za slučaj, da se občinski lov ne more dati v zakup, v takem slučaju nastavi okrajno glavarstvo izvedenca v lovstvu, da izvršuje lov. Plačo dobiva od občine, ki pobira tudi dotične dohodke. Če so pa izdatki večji od prihodkov, pa imajo do lovske zakupnine opravičeni posestniki primanjkljaj plačati!

Tudi pripušča ta zakonski načrt, da sme okr. glavarstvo lov za prihodnjo dobo 10 let brez dražbe iz proste roke dati v zakup.

Važen je drugi del zakona, ki razpravlja o lovsko-policijskih določilih. Za lovski nadzor zahteva ta zakon, da je v vsakem lovskem okraju nameščeno posebno lovsko varstveno osebje, katero mora biti od okrajnega glavarstva potrjeno in zapriseženo. V posebnem zakonu pa je izraženo, koliko se more zahtevati znanja od takih lovskih čuvajev, ki morajo prestati posebno preskušnjo pri okrajnem glavarstvu, če se ne morejo skazati, da so prestali z dobrim vspehom nižji državni izpit za varstvo lovstva.

Posebni paragrafi določujejo o lovskih kartah, za katere se ima plačati za eno leto po 6 kron takse, ki se stekajo v deželni zaklad.

Za varstvo divjačine veljajo posebni predpisi, ki kažejo, da ima o tem vso oblast okrajno glavarstvo, ki sme celó za dobo dveh let v posameznih ali celó v vseh lovskih okrajih popolnoma prepovedati lov!

Posebne določbe veljajo, kedaj se ne sme divjačina loviti, niti s psi zasledovati.

V tretjem delu zakonskega načrta pa so določila, po kojih je postopati pri cenitvi in presojanju škod, storjenih po lovu in divjačini. O zahtevi povračila škode storjene po lovu razsodi okr. glavarstvo, katero odredi komisijo, ki potrebne poizvedbe pravočasno izvrši na mestu samem ter sme okrajno glavarstvo celó dva izvedenca privzeti, katera ono izbira. V slučaju pa, v katerem se mora po izreku izvedenca zaradi cenitve škode počakati še do žetve, mora poškodovani posestnik pravočasno — sicer izgubi pravico do odškodbe — prositi za izvršitev druge nove komisije!

Konečno razpravlja zakon o prestopkih in kaznih.

To so najvažnija načela novega zakona, ki v svoji celoti prav jasno kaže, da ni povsem prirojen po dejanskim razmeram v naši deželi.

Že z avtonomnega stališča omenjati je proti temu zakonskemu načrtu, da se premalo ozira na avtonomno oblast ter da vso oblast izročuje okr. glavarstvu.

Tako ima po tem zakonskem načrtu prestat pravica deželnega avtonomnega zastopstva, našega zbora, določevati, katere živali so izvzete od splošnega lova, oziroma, katere so varovane, ker to pravico bi po § 57. tega načrta imela c. kr. deželna vlada, ki sme posamezne vrste živali izvzeti od določil po § 55., ali pa še druge vrste živali podvreči določilom omenjenega paragrafa. S tem pa pride tedaj ob veljavo v l. 1887 skleneni deželni zakon iz l. 1888 o prepovedanem lovskem času.

Previdariti je nadalje treba, ali bi ne bilo pravičnejše ohraniti dosedaj veljavne določbe, da so lovski okraji zloženi po mejah katastrálnih občin, ker nekatere pokrajine so posebno dobre za lov in te potem pripadajo v večji krog, ki je manj ugoden za lov, potem pa trpe škode do zakupnine opravičeni zemljiški posestniki prvo omenjenega za lov boljšeega lovskega okrožja.

Tudi lovska zakupna doba za 10 let je pre-dolga, toliko bolj, ker jo okrajno glavarstvo sme celó na 14 let podaljšati.

Treba predugaciti določbo, po kateri bi zemljiški posestniki morali plačevati celó primanjkljaj, ko bi se lov ne mogel dati v zakup in bi okrajno

glavarstvo smelo najeti veččaka za izvršbo lova, kar bo gotovo zelo veliko stalo.

Tudi se mora predugaciti oni paragraf, ki daje okrajnemu glavarstvu pravico, da sme lov za prihodnjo lovsko dobo brez dražbe iz proste roke dati v zakup, le z a s l i š a v š i občinski zastop, in bi se smelo kaj takega dopustiti le tedaj, če bi občinski zastop sklenil v to privoliti.

Prav tako bo treba ublažiti določilo, da mora vsak lovski opravičenec, ali samosvoji ali najemnik, nastavit od okrajnega glavarstva v lovsko varstvo potrjene čuvaje. Po § 3. posebnega tudi predloženega zakona o potrebnostih za potrdbo stražnega osebja, postavljenega v varstvo lovstva, mora okrajno glavarstvo kaj veliko zahtevati od lovskega čuvaja, ker le oni, ki izkažejo, da so prestali državno nižjo preskušnjo za varstvo gozdov in lova, so po zakonu kvalifikovani.

Če obvelja tako določilo, bodo mogli le veliki posestniki, oziroma najemniki več tisoč hektarov obsegajočih lovskih okrajev zadostiti takim zahtevam, s tem pa bo tako rekoč nemogoče manj imovitim sploh, pogajati se za lovski zakup, kar bo imelo tudi posledico, da bo zakupnina za lov le malo vrgla.

Prav tako se ne more pritrditi temu, da bi okrajno glavarstvo smelo lov na določene vrste divjačine za dobo dveh let kar povsem ustaviti ali prepovedati. Toliko oblast pač ni umestno dati politični okrajni oblasti, katera to prepoved brez zaslišanja deželnega odbora, oziroma županstev more proglasiti. In kdo more tajiti, da bi taka polnomoč mogla v posameznih slučajih, kjer bi bil okrajni glavar posebno skrben za lovski napredek, postati silno nevarna in škodljiva kmetijskim interesom, ker zaplodila bi se divjačina čez vso mero.

Prav tako ne mora odobravati se § 51., ki določuje, da se le o zorenju žita ne sme divjačina loviti. Toliko gledé žita, kolikor gledé osobito vinogradov treba boljše določil, ker v vinogradih, v katerih so nasajene ameriške cepljene trte, ki se kaj naglo odkrhnejo, je velika škoda, če se med trtami podijo psi za divjačino. (Dalje sledi.)

Udanostne izjave.

Udanostna izjava občine Lože pri Vipavi. Občinski zastop v Ložah se z veseljem pridružuje drugim občinam naše škofije, ter pošilja tem potom Vaši Prevzvišenosti v imenu cele občine svojo udanostno izjavo. — Dasiravno smo kmeti ljudje, kateri si moramo s trudom služiti vsakdanji kruh, vendar nam v srcih bije ljubezen do Vaše prevzvišene osebe, ki tako krepko branite nam nad vse drage svetinje — svete vere. Zatorej Vam slovesno zagotavljam, da Vam ostanemo vedno zvesti in verni otroci, naj Vas Vaši in naši sovražniki napadajo kakor jim drago.

Občina Lože pri Vipavi dne 5. sušca 1893. Matija Fajdiga, And. Živic, Jos. Rehar, Jan. Ferjančič, Jan. Halib, Franc Jamšek, Matija Jamšek, Jos. Majcen, Ant. Jamšek, Jan. Furlan, A. Vok, Jan. Živic.

Udanostna izjava občine Križe-Duplje: Kskor veliko število družih občin lepe ljubljanske škofije, tudi naša občina ne mara biti brez višjega pastirja. Radi bi pa to nekateri izmed Slovencev, kakor so povodom I. sloven. kat. shoda pokazali z napadi na Vas, Prevzvišeni! Podpisani občinski odbor z županom vred izraža tem potom svojo ujaljenost zaradi napadov na Vašo prevzvišeno osebo v nekaterih liberalnih časnikih. Ob enem pa izraža podpisani občinski zastop svojo najglobokejšo udanost in popolno zaupanje Vam svojemu višjemu pastirju. Vaša načela, izražena na I. slov. kat. shodu nam bodo vedno vodilo, po katerem se hočemo ravnati.

Občina Križe-Duplje dne 22. sušca 1893. Andrej Vodnov, župan; Jan. Zupan, Ant. Mali, Jos. Ahščič, Fr. Ribnikar, Jan. Grašič, Fr. Grašič, Fr. Oranč, Jos. Perne, Jan. Verdir, Jan. Zaplotnik, Jos. Stuler, Jak. Rakovec, Jak. Malij, Jos. Manershofer, Ign. Lončar, odborniki.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 10. maja.

(Iz Rima) povrnila sta se srečno preteklo soboto v Gorico prevzvišeni gospod knez nadškof gorški in premišlinski gospod vladika tržaški. — Tržaški škof odpeljali so se od tod takoj dalje v Trst v svojo rezidenco.

(Duhovniške premembe v ljubljanski škofiji.) C. g. Frančišek Gregori, kaplan v Šmarju pod Ljubljano, gre za provizorja v Zatičino; v Šmarjo pride č. g. Janez Zakrajšek, kapelan v Metliki.

(Shod volicev v Vipavi.) Državni poslanec dr. Ferjančič sklicuje na nedeljo 15. maja t. l. ob 3 $\frac{1}{2}$ uri popoldne shod volicev v čitalnico v Vipavi, da poroča o delovanju v državnem zboru.

(Poroči) se je danes v mestni farni cerkvi v Kranju g. dr. Jos. Kušar, odvetniški kandidat, z gospodično Marijo roj. Mally-jevo.

(Poročevalcu „Slovenskega Naroda“) zadnje dni naša samostanska šola kar ne dá miru. Že v treh njegovih številkah se čoha ob njo. Grozno mu je v želodec. Menda bi najraje videl, da jo s samostanom vred veter odnese iz Ljubljane tje vrh Grintoveca. — Kaj za to, da se že 190, reci sto in devedeset let trudi z odgojo ženske mladine v Ljubljani, kaj za to, da so naše najodličnejše gospe, vzorne domoljubkinje, kakor druge blage slovenske matere, morda mati dopisuna samega, bile tukaj vzgojene, — liberalnemu dopisunu kaj vse to mar: samostan je in samostanska šola, tedaj basta — udri ga! — le po njil! — No, naj ima svoje veselje, če ga ravno hoče, naj ima ravno našo šolo za tarčo, odgovarjal ne bodem več. Danes pa le-to:

1. K poročilu v „Narodu“ št. 103: Pridni poročevalec vedi, če še ne vé, da je naša šola od šolskega oblastva potrjena utrakvistična (dvojezična), in to, če se poročevalec tudi na glavo postavi, — šolska naznanila ima taka, kakor so jih potrdila in doposlala šolska oblastva, — tedaj čemu poprijemati šolo! — To je zgolj zlobnost!

2. Na poročilo v „Narodu“ št. 104, kjer poročevalec v svet trobi, kakor bi slovesnost prvega sv. obhajila le v nemškem jeziku imeli, — svet je tako tudi razumel, kar sem sam slišal na lastna ušesa, in hvaležni so bili, da sem se oglašil, — sem bil primoran, sitnega poročevalca povabiti k slovesnosti prvega sv. obhajila v slovenskem jeziku; to sem storil v „Slovenecu“ št. 105.

3. K poročilu v „Narodu“ št. 106, pa spomenim:

a) da je poročevalec imel čudne oči, — kmalu bi bil po dvoje vidil, — izmej 52 učenk, katerih je bilo dne 4. maja pri prvem sv. obhajilu, jih navede kar 80.

b) Kar je bilo vmes jih slovenskih starišev, ni temu vodstvo krivo, ampak nam tako naklonjeni poročevalec naj gre stariše spreobračat, kateri sami želé, da se učenke višjih razredov nemščine učé ali pa so izrecno želeli, da isti dan gredó k prvemu sv. obhajilu. Takih učenk pa ni bilo zraven, da bi ne bile razumele, kaj se jim govori.

c) Kakor dne 4. maja niso bile čisto vse učenke pristne Nemke, tako pa tudi dne 10. maja ne čisto vse pristne Slovenke, — so bile tudi učenke nemških starišev vmes, in vendar nisem radi njih nemško govoril.

To v pojasnilo vsem prijateljem in neprijateljem uršulinske šole, posebno pa „blagemu“ poročevalcu „Narodovemu“.

Rok Merčun, katehet.

(Ulomili se tatovi) nocoj v hišo, kjer je nastanjena pošta v Šiški, ter so odnesli, kakor se govori, blizu 800 gld. — O tatovih do sedaj nimajo še nobenega sledu.

(Kat. pol. in gosp. društvo za Slovence na Koroškem) je imelo dne 30. aprila t. l. javen shod v Šmihelu nad Pliberkom, katerega se je udeležilo nad 200 posestnikov slovenske Podjunske doline. Dasi je deževalo, zbralo se je toliko število narodnih kmetov, da glasno protestujejo zoper „bauernbundarski“ shod dne 16. aprila v Pliberku, ki ni imel druge naloge, nego sejati nemškutarsko luliko med podjanskimi Slovenci. (Prišlo je k onemu „bauerntagu“ celih šest (!) pravih kmetov in okrog 30 radovednih Pliberčanov!!) Pazno poslušali so vsi navzoči jednatim govorom, ki so trajali nepretrgano nad tri in pol ure. — Zborovanje je vodil g. podpredsednik V. Legat, kot vladni zastopnik je bil navzoč g. c. kr. okr. glavar velikovski Kolenč. Vč. g. Jos. Škrbine, župnik v Vogrčah, je v izbornem, poljudnem govoru označil posamezne politične stranke na Koroškem, osvetlil za nas prepogubno delovanje liberalcev in poudarjal, da le slovenska stranka hodi s kmetom, skrbéč za njegov napredek in pravo blagostanje. G. urednik Fil. H a

derlap je temeljito pojasnil naše šolske razmere, g. Vek. Legat pa je v krepkem govoru poudarjal važnost raznih volitev. Z rezkimi in sarkastičnimi besedami osvetlil je vrli ljudski govornik g. obč. tajnik Fil. Kandut koroški „bauernbund“ in njegove prvake č. g. župn. upravitelj Fr. Lenc pa je govoril o gospodarskih vprašanjih, zlasti povdarjajoč veliko važnost narodnih posojilnic in zavarovalnic. Po shodu razvila se je še živahna prosta zabava, pri kateri so se odlikovali zlasti gg. šmihelski pevci. Odbor kat. pol. in gosp. društva pa sme biti ponosen na uspeh tega zborovanja, ki je nov dokaz, da vrlo društvo hodi pravo pot v korist in prospeh tlačenemu Slovenceu starodavnega Korotana! — Da je temu res tako, kaže najbolj jadikovanje nemško-liberalnih listov. Uradna „Celovečanka“ in častne „Fr. St.“ pa se že tudi vjedajo nad sijajnim shodom v Šmihelu, češ: „Wie man sieht, sind die Herren fleissig an der Arbeit. Von deutscher Seite aus geschieht natürlich nichts, um dieser Hetze entgegen zu arbeiten.“ Bori revčki, ti — „stiskani“ Nemci!!

(Javen shod) priredi „kat.-pol. in gosp. društvo za Slovence na Kor.“ v nedeljo dne 14. t. m. pri „Činkovec“ v Št. Janžu v spodnji Rožni dolini. Na vsopredu so pozdrav predsednika, govori o namenu društva, političnih strankah na Koroškem, šolah, važnosti volitev in dr. Začetek ob 1/4 uri popoldne. Po zborovanju je prosta zabava. Zeleti je prav obilne udeležbe.

(Iz Celoveca), dne 9. maja: Iz tukajšne fužine za stroje planinske družbe je odpuščenih 80 delavcev, ker so se udeležili shodov in delavskih slavnostij dne 1. maja. Odpuščeni delavci so hoteli na posebnem shodu razgovarjati se o tem odpustu, pa vladni zastopnik zborovanja ni dovolil, ker dva delavca nista se mogla izkazati s potrebnimi vstopnicami k shodu. — Meseca junija se bode vršilo trasiranje za železnico čez Ture. — Iz ziljske doline se zopet poroča o velikem požaru.

(Iz Ilirske Bistrice.) Huda suša, kakoršne o tem času najstareji ljudje ne pomnijo, tare našo dolino. Vse hira, vse se suši. Ze več kakor dva meseca nismo imeli dežja. Parkrat je padlo nekoliko kapljic, pa komaj toliko, da je dobro prah poskropilo; vsakokrat je pregnala hladna burja oblake ter zemljo še bolj posušila. V ponedeljek 8. t. m. je pa slana in zmrzlina oparila polja in cvetoča drevesa ter zarod po vinogradih popolnoma uničila. Lepo so kazali vinogradi, pa eno samo jutro je pokončalo vse ter uničilo veselo upanje trtorejcem. Posebno hudo so prizadeti ubogi Postenjeji in Podtaboreci, kateri imajo dokaj vinogradov, pa malo in slabega polja. Ako nam Bog kmalu tako potrebne dežja ne pošlje, bodo zares hudi časi prišli za našega kmeta.

(Pogreb † gosp. Jožefa Belarja), župnika v Rovtab, je bil v petek 5. maja. K zadnjemu počitku je spremilo ranjcega 10 duhovnikov sobratov in neštivilna množica domačih faranov in onih iz Vrha in Hotedršice. Maševal in pokopal je rajnega preč. gosp. prelat dr. J. Kulavie, sošolec ranjemu. Pridigal je pa vč. g. L. Bergant, župnik v Logatecu. V sredi med dvema župnikoma, pokojnim Vidmarjem in pokojnim Žustom, počiva truplo Belarjevo in čaka prihodnjega vstajenja. Osiročena je sedaj rovtarska fara. Bog ji pošlji ranjkemu jednakega pastirja! Osmi dan po † gospodu župniku bode v petek, 12. maja.

(Iz Št. Petra na Notranjskem.) Že več dni opazujemo sneg na bližnjih gričih, danes zjutraj padale so pa tukaj debele kocke snega, kakor malokdaj po zimi. Drevje, kolikor ga premoremo, je vse v najlepšem cvetju. Za poljedelsko rast je še vedno suho, posebno pa za travnike, tam pa, kjer je lani črv uničil korenine ne bode nikakega pridelka. Krme živini primanjkuje, travniki so v večini še rujavi, seniki prazni, denarja v ta namen pri mnogih pa nobenega. Seno je v ceni nad polovico poskočilo in še dobiti ga ne bo mogoče. Za živež gre ljudstvu trda, navadno v tem času segamo po kupljenih pridelkih, letos pa ne bo kraja ne konca. Kdo vé, bomo li dobili kaj pomoči? Po pravici je usmiljenja vreden kmet, četudi je večkrat reven po svoji krivdi.

(Prepoved.) Namestništvo tržaško je zabranilo imeti kolesarjem (velocipedistom) ob železniških progah svetilnike z barvanim steklom, da bi se morda ne varalo železniško osobje v signalih.

(Pogozdovanje Krasa.) V komenskem okraji nasade kakih 100 000 drevesc. Da bi bili Kraševci

nekdaj sadili tako pridno, kakor so sekali marljivo, bi ne bilo treba sedaj tacihi ogromnih stroškov za pogozdovanje Krasa.

(Značilno.) Sobotni „Corriere di Gorizia“ objavlja med domačimi novicami tudi 23 mestnih starašin imena, v katerih je staknila učena glavica črke sestavljajoče sledeče besede: „Siate liberali e nazionali“ (bodite liberalci in narodnjaki). Priporočati liberalstva mestnim očetom — prazen trud! Navduševati jih k narodnjaštvu — škoda sape! Spominjamo čitatelje pogreba pokojnega Favettija, zagrizanega Italijana; slovenske šole v Gorici; blagoslovljenja slovenske zastave v Gorici itd. itd. Da hoče imeti „Corriere“ tak mestni zastop — naravno! Da pa mora po bistvu katoliška, slovensko-furlanska Gorica imeti čisto liberalni in narodno-laški zastop, je — nenaravno, ker zastop katoličanom bodi — katoliški! Slovensko-furlanskim katoličanom bodi zastop katoliško-slovensko-furlanski!

(Thaler proti Spadoniju.) V tržaškem mestnem zboru je Italijan Spadoni dolžil rojanskega župnika č. g. Tomaža Thalerja, da je pretil z lece, da ne bode pustil k svetim zakramentom otrok, ki bi obiskovali italijanski otroški vrtec v Rojanu. To je bilo povsem izmišljeno. G. župnik je le priporočal staršem slovenski otroški vrtec, italijanskega pa še omenil ni. Župnik je sedaj tožil obrekovalca. Italijani so letali okrog in iskali priče, pa zastonj. Nikdo, ki je bil tedaj v Rojanu, ni nič vedel o tem, pač so pa govorili o tej stvari ljudje, ki niso bili v cerkvi. Da bi se izrezal Spadoni, je pač navel neke priče, ki pa o novjšem slučaju neso nič vede, temveč so le vede, da se pred petimi leti neso pustili nekateri otroci iz italijanskih vsoprednic k svetim zakramentom, pa ne zato, ker so hodili v italijansko šolo, temveč zato, ker krščanskega nauka neso znali. Jedina voditeljica italijanskega vrtca, Ana Simonich, je izpovedala, da jej je pravila bivša praktikantinja v tem vrtu, Emilija Robba, da je župnik v cerkvi nekaj tacega govoril. Poklicana gosposodična Robba je pa prejšnji priči v obraz povedala, da jej ni nikdar kaj tacega pravila, pač pa jo je Ana Simonich vprašala, če kaj vé. Poslednja priča je izjavila, da je pripravljena, svojo izjavo potrditi s prisego. Sodišče je zatoženca oprostilo, ker je stvar zastarana in je že minolo šest tednov, odkar je mestni zbor razpuščen, pristavilo je pa sodišče, da zatožence ni dokazal svojih trditev. Tožnik pa s tem ni bil zadovoljen in je vložil pritožbo, ker se je bila tožba pravočasno vložila. Moralno je že pri tej razpravi zmagal g. župnik, faktično bode pa pač pred deželnim sodiščem. Pri tej obravnavi je bilo polno italijanskega občinstva, ki je pa korporativno ostavilo dvorano, ko je slovenski govoril tožnikov zastopnik dr. Gregorin, po končanem govoru se pa zopet povrnilo. Sodnik je občinstvo ostro pokaral, ker sodišče ni kraj za politične demonstracije. On ne bode pustil nobenega več v dvorano, ki se odstrani. To je pomagalo in pri repliki dr. Gregorina so vsi ostali v dvorani.

(Slovenščina ravnopravna v Gorici?) Kaj še? Denar Slovencev je ravnopraven; a jezik — ne?! Dokaz: Mahali smo jo v soboto po opravih slučajno mimo bogoslovnice. Na vratih bogoslovniške kapele opazimo papir. Radovedni si ga ogledamo. Vabilo je bilo k shodu ob 10^{1/2}, predpoldne v bogoslovsko kapelo v katoliški zadevi g. Bosco v izključivo italijanskem jeziku. Strmeli smo in osupnjeno razmišljali: Ni-li „Ecco“ pred meseci slovesno zagotavljal verne laške čitatelje, da biva v Gorici jedna tretjina Slovencev? Niso goriški Slovenci katoličani vneti za vse katoliško? Kako, da se vabi izključivo v italijanskem jeziku? Ko bi bil „Ecco“ po pomoti napisal, da v Gorici biva dve tretjini Slovencev in pofurlančenih, oziroma polasčenih Slovencev, ne bila bi nikaka pomota. Isto tako menimo, ko bi bili razobesili v dan sobote i slovensko vabilo na kapelo, v katero se snide v nedeljo popoldne ob 3 polna kapele Slovencev, uverjeni smo, da bi ne bila nikaka pomota, pač pa popolnoma pravično postopanje nasproti katoliškim Slovincem v Gorici. Nič se ne bomo čudili, ako bomo čitali v kat. gorišk-m glasilu: „Vdeležba Slovencev pri shodu v bogoslovski kapeli bila je pičla.“ Zakaj pičla? 1. ker Slovenci obiskujoči niso večji pravilnej italijanščini. 2. ker zmožni pravilne italijanščine dajo oddušek svojemu katoliškemu prepričanju tudi drugod. 3. ker Slovencev krvavo prisluženi penzi imajo i v drugih katoliških društvih veljavo. 4. ker § 19. temeljnih zakonov avstrijskih velja tudi za eminentno avstrijsko-misleče

Slovence v Gorici, 5. ker katoliški Slovenci v Gorici pričakujejo uvaževanja § 19. vsaj od katoličanov in tudi od — goriških katoličanov! „Amicus Plato, magis amica veritas“.

(Iz Ribnega pri Bledu) se nam poroča o lepi cerkveni slovesnosti, katera se je vršila minolo nedeljo, ko je prišel iz Gorjan v Ribno novi duhovni pastir g. Jos. Pristov ter imel ta dan prvo slovesno duhovno opravilo. Dne 1. majnika so novemu g. duhovniku priredili ob njegovem prihodu Ribnani lep vsprejem. V imenu soseske pozdravil je novega gospoda cerkveni ključar Martin Ferjan, po domače „Krčmar“. Lep vsprejem se je končal v cerkvi z blagoslovom.

Društva.

(Izlet konservativnega obrtnega društva na goro k sv. Katarini) je v večerajnji seji društveni odbor določil na nedeljo, 28. maja t. l. P. n. gg. društveniki dobijo pravočasno posebna naznanila o tem izletu.

Odbor konservativnega obrtnega društva v Ljubljani.

(Obdarovani načrti za „Narodni dom.“) Razsojevalni odbor, kateremu je bila naloga, prisoditi razpisana darila najboljšim načrtom za zgradbo „Narodnega doma“ v Ljubljani, je imel v nedeljo, dne 7. t. m. svojo zadnjo in odločilno sejo. Navzoči so bili jurori: stavbinski svetnik J. Svítal kot predsednik, vitez Bleiweis-Trsteniški, I. mestni inženjer Duffé, arhitekt Gerlach, ravnatelj Subie ter profesor in arhitekt Wagner iz Gradca kot člani. Deželni inženjer J. V. Hraský je bil zadržan. — Došlo je 17 projektov. Med temi je razsojevalni odbor priznal prvo darilo v znesku 1000 kron načrtu, ki nosi motto: „OJO“. Naoravil ga je arhitekt in stavbinski mojster František Škabrouť v Pragi. Projekt z motto: „Belo-modro-rudeče“ in načrt z motto: „J. Medici“ sta dobila darila 500 kron. Prvega je izumil arhitekt A. Wolf v Ljubljani, drugega pa skupno arhitekta K. Maschek in Rudolf Tönnies na Dunaju. Poleg teh obdarovanih načrtov je izrekel odbor pohvalno priznanje nastonim projektom: Načrtu nepoznanega arhitekta v Pragi z znakom dveh koncentričnih krogov, projektu arhitekta A. J. Hruby-ja na Dunaju (motto: dva sekajoča se kroga), načrtu arhitekta Jana Hradeka v Pragi z motto „K“ in načrtu arhitekta K. Waidmanna iz Zagreba z motto: „Znanost in moč“. — Odbor bode sedaj projekte javno razstavil in potem bode naloga glavnega odbora „Narodnega doma“, da se odloči za jednega izmed obdarovanih projektov in za spremembe, ki bi bile potrebne pri jednem ali drugem. Vsekako pa bode odbor pričetek zgradbe z vsemi silami pospešil. — Obširneje poročilo sledi.

(Ovensko gasilno društvo,) ki se je lani prvo v ljutomerski okolici ustanovilo, je letos god sv. Florijana, svojega patrona, posebno slovesno obhajala. Od začetka je nameravala ta dan tudi svojo novo zastavo s podobo sv. Florijana blagosloviti dati, ali to se je zabranilo, ker se čisto nemški (?) trg ljutomerski boji vsake druge zastave, samo nemške ne. Zato so torej evenski gasilci prišli brez zastave k sveti maši, in njim so se pridružila gasilna društva iz Lokavca, Sv. Križa in Ključarova, vseh vkupe impozantna četa 130 mož. Od svete maše, pri kateri so izvrstno peli pevci ljutomerske čitalnice, šli so ognj-gasici k železniški restavraciji na zajutrek, in ko so tuji gasilci odkorali domu, podali so se evenski gasilci na dom svojega stotnika, kjer je bila pripravljena priprosta večerja, katera so se tudi nekateri ljutomerski narodniki udeležili. Pravi namen prepovedi blagoslovljanja zastave se torej nikakor ni dosegel, ampak nasprotno so bili gasilci, čuteči nasprotni pritisk, še bolj navdušeni ter so sklenili, na drugi način svoj pošten namen doseči. Obnašanje gasilcev je bilo pšeno in dostojno, in tako bi naj bilo vselej. Bogu dati! dolžno čast in v sili bližnjega varovati nesreče, to mora biti gasilnega društva glavni namen, kakor jh nč njih primerno geslo: „Pomož Bog in svet Florian!“

Telegrami.

Inomost, 9. maja. V deželnem zboru je naznanil deželni glavar, da je po poslovnem redu 16 italijanskih deželnih poslancev izgubilo svoje mandate.

Rim, 9. maja. Papež je danes vsprejel 500 nemških romarjev. Škof iz Eichstädta je prečital adresso in izročil 48.000 mark.

Peterburg, 9. maja. Car je podelil stradajočim 100.000 rubljev.

Atene, 10. maja. Ker udeleženci pri novem posojilu neso vsprejeli pogojev, pod katerimi je zbornica pripravljena, ratifikovati posojilno pogodbo, dal je včeraj Trikupis svojo ostavko. Ne vé se še, koga pokliče kralj za naslednika.

Tovarna za svilen blago G. Henneberg
(e. in kr. dvorni založnik) v **Carlihu** (Zürich) priporoča **naravnost zasebnikom, črno, belo in barvasto svilen blago** od 45 kr. do gl. 11-85 meter. — gladko, progasto, karirano, vzorčasto, damasti itd. (kacih 240 različnih baž in 2000 različnih barv, desinov itd.) vozine in carine prosto. Vzorec obratno. — Pisma veljajo 10 kr. in poštna karta 5 kr. v Švicu. 12 (1 19—7)

Umrli so:

8. maja. Franc Tičar, delavčev sin, 8 let, Cesta na loko št. 11, jetika. — Rafael Treven, učenec, 16 let, Kravja dolina št. 11, srčna hiba. — Helena Rome, delavčeva vdova, 55 let, Rimska cesta 16, srčna hiba.

9. maja. Neža Hiti, prodajalka, 52 let, Trnovske ulice 6, hemiplegia.

Tuji.

7. maja.

Pri **Maliču**: Preitlachner, peštni oficijal; Karol grof Attems, poročnik; Menkesch, Höck, Engel, Baum, Schweighofer, Glück, Heller, Hausner, trgovci, z Dunaja. — Schrey z Jesenice. — Kalaković, trgovec, iz Celja. — Cvet z Krškega. — Terpotič, tovarniški ravnatelj, iz Trbovelj. — Launser, trgovec, iz Bludencea. — Schlesinger, trgovec, iz Brna.

8. maja.

Pri **Maliču**: Baron Schwegel, e. kr. komornik; Willeins, Fleischner, Hanseli, Dandler, Oresnik, Ratz, Rušenjak, Eisler, trgovci; Holenja, zasebnik; Buchsbaum, potovalec, z Dunaja. — Simon z Vrhnike. — Pipenbach in Pintar iz St. Vida. — Kohler s soprogo iz Trebnjega. — Verbič, davkar, iz Postojane. — Rovich iz Spleta. — Dvořček, stotnik, iz Prage. — Perko, trgovec, iz Celja. — Pawlowski, žandarm, stotnik, iz Novega Mesta. — Hobenbauer, in Felle, trgovec, iz Grada. — Costolli, in Schwarz, trgovec, iz Trsta. — Maier, trgovec, in Fischer, potovalec, iz Budimpešte. — Blau, trgovec, iz Brna.

Pri **Stona**: Willem baron Reinländer, e. in kr. fem.; grof Orsini-Rosenberg, štabni polkovnik; Norichi, stotnik; Fuchs, komorni sluga; Sagaischek, zasebnik, iz Grada. — Zagar iz Markovea. — Jeksch, Vatter, Königsberger, trgovci; Hoffman, višjega nadzornika vdova, z Dunaja. — Blahna, logar, iz Ribnice. — Ema Uriel, štabnega nadzdravnika soproga, z rodbino, iz Ljubljane. — Rabas z Višnje Gore. — Sandor Spitz iz Pečuha. — H man iz Radovljice. — Skudnig iz Celovca. — Gessner, trgovec, iz Stuttgarta. — Wulkan, potovalec, iz Hrasta.

Pri **avstrijskem caru**: Nerad iz Doba. — Groschell iz Pariza. — Purkart s soprogo iz Atzgersdorf-a. — Jagodic iz Celja.

Pri **Južnem kolodvoru**: Detela, trgovec, iz Doba. — Runco iz Pazna.

Pri **bavarskem dvoru**: Briškole, posestnik, iz Poljan. — Öhrer iz Trsta.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja	zrakomera v mm	toplomera po Celsiusu			
7. u. jut.	737.9	10.4	sl. svzh.	jasno	
8. u. pop.	738.7	17.0	sl. jvzh.	"	0.00
9. u. zveč.	740.7	11.4	sl. vzh.	"	
Srednja temperatura 12.9°, za 0.1° pod normalom					

Stanje avstro-ogerske banke

dné 7. maja 1893.

(Brzjavno poročilo.)

Bankovec v prometu	gld. 473.923.000 (— 5.429.000)
Kovinski zaklad	" 292.633.000 (— 1.007.000)
Listnica	" 185.608.000 (— 1.400.000)
Lombard	" 22.491.000 (+ 530.000)
Davka prosta bančna rezerva	gld. 20.660.000 (+ 4.409.000)

Velika zaloga vina.

Dominik Trojanšek,

veliki posestnik,

v Gorici, Via Municipio št. 8,

priporoča s posebno čast. duhovščini in drugim gospodom, ki želé imeti v resnici **zanesljivo** 133 16—11

dobro vino

belo in črno. Vsem naročiteljem vina zagotavljam najnižje cene in najboljše blago. Imam izvrstno „rebulo“ iz goriske okolice, posebno dobro istrijsko vino „teran“ in posebno izvrstno „foško“ v steklenicah iz l. 1889.

Pokušnja pošilja se prosto.

Natoni Istrijski črni teran.

Vsakomur

priporočamo obisk naše prodajalnice in ogled vele-zanimive zaloge najraznovrstnejših

rezbarskih proizvodov, korbio v najrazličnejših oblikah in izprehodnih palio 218 7

z zagotovilom najuljudnejše postrežbe in najnižje cene.

Franc Stampfel

(kočevska domača obrt) v Ljubljani, Kongresni trg (Tanhalle).

Izpraznjena je na Unoi

služba cerkovnika in orgljavca.

Pismene ali osebne ponudbe ondotnemu župniku, pošta Rakek. 249 3—2

J. Giontini v Ljubljani

knjigarna in trgovina s papirjem

priporoča v novih izdajah le-te **moltitvenike** v lastni izdaji.

1. Za otroke: 233 (5—2)

Šopek lepih moltitv. Papirni vez 10 kr.

Kruh nebeški za otročice. Papirni vez 14 kr.

Marija dobra mati. Vezano v pol platno 26, v pol usnje 30, v usnje z zlato obrezo 50, v šagrinasto usnje z okvirom 80 kr., v ploščinastem vezu gl. 1-20 in 1-40.

Hvala božja, vezana v pol usnje 26, v usnje 30 kr.

2. Za odrasle:

Bodi moj naslednik vezan v pol usnje 45 kr., v usnje 60 kr., v usnje z zlato obrezo 75 kr., v šagrinasto usnje gladek 1 gld. 20 kr., v šagrinasto usnje z okvirom in križem 1 gld. 40 kr. in v ploščinastem vezu 1 gld. 80 kr.

Hkratu priporočam v najrazličnejših vezeh te-le knjige:

Mali duhovni zaklad, Jezus moje želje, Jais: Bukvice, Pot v nebeško domačijo in sv. Ana.

Po jako znižanih cenah:

Angel varuh, Krščanski posel, Romarska palica, Volčič: Šmarnice, Sveta Jedert in Matilda.

Če se več vzame, da se rabat.

Z dném 1. maja otvorilo se je kopališče

Toplice na Dolenjskem.

(30 stopinj R. gorka voda.)

Poštna in brzjavna postaja. Cenena poštna zveza iz **Ljubljane, Litije in Krškega.**

Kopelj 20 kr., soba od 70 kr. do 1 gld. Vkupni obed (table d'hôte) 65 kr.

Postrežba s pristnim dolenjskim vinom in izvrstno kuhinjo.

239 3—2

Kulowiz.

Lekarna Trnkóczy-ja

zraven rotovža v Ljubljani

prodaja in vsak dan s prvo pošto razpošilja

Marijacejske kapljice za želodec

zdravno preverjeno in znano zdravilo s čvrstilnim in krepičnim vplivom pri motenem prebavljenju, pri krču v želodcu in zabasanju.

1 steklenica velja 20 kr., 1 tucat 2 gld., 5 tucatov samo 8 gld. 202 5

Solnčnike

le najboljše kakovosti priporoča v veliki izberi in po nizkih cenah

L. Mikusch,

tovarna solnčnikov in dežnikov

v Ljubljani, 179 19—14

Mestni trg števil. 15.

Umetne zobe in zobovja

stavlja na način, ki ne provzroči nikakih bolečin, ter opravlja vse **zobne operacije** in **zobna plombovanja**

A. PAICHEL,

(108) 14 zobozdravnik

pri Hradeckega mostu I. nadstr.

Marija Podkrajšek

Ljubljana, Špitalske ulice 9

priporoča visokočastiti duhovščini in slavnemu občinstvu svojo bogato izbiro **lastno izdelanih**

šopkov in vencev

za razne cerkvene potrebe, kakor o **Šmarnicah**, o **sv. Rešnjem Telesu**, za **bandera** i. t. d. po najnižji ceni.

Za visokočastite gospode **novomašnike** imam **najnovejše** in **najcenejše**

šopke z napisi

in **vence** za na roke.

Dalje priporočam za **cerkvene potrebe**

čipke (špice)

po najnižji ceni.

P. n. trgovcem naznanjam, da imam **največjo zalogo** vsakovrstnih in **najnovejših**

vencev in šopkov

za **ženitnine**

in druge potrebe, vse po tovarniških cenah.

Nagrobne vence

s trakovi in napisi

najkrasneje izdelane in **najceneje**.

Vnanja naročila se točno izvršujejo. 225 4—3

Pozlatarski pomočnik

se sprejme za stalno v delo pri

Francu Krašovic-u,
pozlatarju v Celju.

250 2-2

Cerkvene ure,

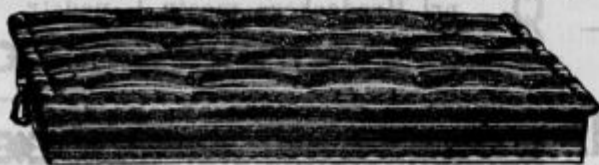
potem ure za samostane, šole, tovarne, javna poslopja. Izdeluje izvrstno dobro, strokovnjaški sestavljene in narejene vsled razdelitve dela mnogo bolje in ceneje, kakor drugi konkurentje in z ugodnimi plačilnimi pogoji za župnijske urade in občine.

tovarna za cerkvene ure s parno vršbo 156 20-15

FR. MORAVUS v Brnu na Moravskem.

Proračuni cen zastoj in franko.

Premovano s prvimi darili v Londonu, Bruselju, Palermu, Kromerizu, Lincu, Boškoviču itd.

10

goldinarjev

stane pri meni eden modro na peresih (Federmatratze). Ti modroci so solidno iz najboljših tvarin narejeni, imajo po 30 dobro vezanih, močnih peres iz najboljšega bakrenega drata, so s finim afrikom tapetirani in močnim platnenim evlhom preoblečeni ter pri najtežji rabi do 15 let **nobenih poprav** ne zahtevajo. Pri naročilih z dežele naznanj naj se vselej **natančna** mera postelje v **notranji luči**. — Ako se torej dobi za 10 gld. **dober** tapetiran modro na peresih, je pač neumestno kupovati malo vredne nadomestke (kakor žičaste žimnice, slamnice itd.), kateri pravemu namenu, imeti **dobro** posteljo, ne ustrezajo.

ANTON OBREZA, tapetirar v Ljubljani, Selenburgove ulice 1.

Ta domača, narodna trdka bodi prečast. duhovščini in slavnemu občinstvu najboljša priporočena za nakupovanje **žimnic, garnitur, divanov, stolov, preprog, zagrinjal** in vsega v tapetniško obrt spadajočega dela.

Ceniki s podobami zastoj in franko. — Hitra in poštena postrežba, nizke cene. 536 50-27

St. 9302.

Razglas.

256 3-1

Občinski svet ljubljanski je dovolil tudi za letos **300 gld.** v namen, da mestni magistrat pošlje **primerno število ubožnih škrofuloznih otrok v morske kopelji v Gradeži.**

Magistrat to oznanja s pristavkom, da je prošnje za občinske podpore v omenjeno svrhu izročati mu

do 25. maja letos

in v njih posebno naznaniti, ali bode bolnega otroka spremljal kdo domačih sam do Gorice, ali ga bode treba tja poslati z najetim spremstvom.

Ozirati se bode magistratu pri podelitvi podpor v prvi vrsti na otroke, kateri imajo v Ljubljani domovinsko pravico.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

dné 7. maja 1893.

Gospodarjem imajočim večja poslopja z mnogo strankami, sploh hišnim gospodarjem naznanjamo, da ima podpisana tiskarna v zalogi

Stanarinsko knjižico (Zinsbüchel) za stranke

obsezajočo uradno potrjene določbe hišnega reda, v slovenskem in nemškem jeziku, razpredelbo za vplačevanje stanarine, vodovodne in mestne doklade.

Komad stane 15 kr., 10 komadov vkup 1 gld.

Katoliška Tiskarna.

Gospodarji in kmetovalci!

Pomlad, čas za nakupovanje različne železnine in poljskega orodja in čas za zidanje je došel. Pri nakupovanju vseh teh reči je pa paziti, da se kupi **dobro blago po nizki ceni**, ali pa po eni in isti ceni **boljše blago**.

Potrudil sem se nakupiti **najboljše blago po najnižji ceni**, zato sem v stanu je dajati tudi po **najnižji ceni**. Posebno se bodem trudil v tem smislu postreči z najboljšim in najcenejšim orodjem, železjem za zidanje, okovami za okna in vrata in s cementom.

V zalogi imam vedno najboljši roman- in portland-cement, stare železniške šine za oboke, preskrbam pa tudi po najnižji ceni **traverze** itd. Nadalje imam v zalogi raznovrstne priprave in najfinejše **okove za okna in vrata, okove za vozove, vezi, ter šine, trde kot jeklo** itd.

Za strehe kriti imam bogato zalogo **cinkaste in pocinkane ploščevine** ter **strešnega papirja**. — V zalogi imam

vsakovrstno orodje za mizarje

lepo in bogato pozlačene nagrobne križe,

posebno pa opozarjam na svojo veliko zalogo mnogovrstnih

štedilnih ognjišč

in njih posameznih delov:

Barthelov izvirni karbolinej.

Vnanja naročila se točno in vestno izvrše.

Za obilno nakupovanje in naročevanje se priporoča

310 9

Andrej Druškovič,

trgovec z železnino v Ljubljani, Mestni trg 9/10.

Pri zlatem drž. jabolku.

J. Pserhofer,

Zum goldenen Reichsapfel.

Apkarnar, 44 12-12

Dunaj, I. Singerstrasse 15.

Kri čistilne kroglice, poprej univerzalne krog-

zdravilno sredstvo proti zaprtju. Od teh kroglic velja: 1 škatljica s 15 kroglicami 21 kr., 1 zavoje s 6 škatljicami 1 gld. 5 kr., pri nefrankovanej pošiljavi po povzetju 1 gld. 10 kr. — Če se naprej pošlje denar, velja s poštnine prosto pošiljati: 1 zavoje kroglice 1 gld. 25 kr., 2 zavoja 2 gld. 30 kr., 3 zavoja 3 gld. 35 kr., 4 zavoja 4 gld. 40 kr., 5 zavojev 5 gld. 20 kr., 10 zavojev 9 gld. 20 kr. (Manj nego jeden zavoje se ne more odposlati.) — Prosi se, da se zahtevajo izrečno **Pserhoferja kri čistilne kroglice** in gleda na to, da ima vsaka škatljica na pokrovu na navodilu za rabo stoječi imenski pečat **J. Pserhofer** in sicer v rdeči barvi.

Balzam za ozebljine **J. Pserhoferja**, 1 lonček 40 kr., s frankovano pošiljavo 65 kr. — **Trpotčev sok**, proti kataru, hripavosti, krčevitemu kašlju itd., 1 steklenica 50 kr. — **Ameriška maža za protin** 1 gld. 20 kr. — **Prašek proti potenju nog**, škatljica 50 kr., s frankovano pošiljavo 75 kr. — **Balzam za gušo**, 1 flakon 40 kr., s frankovano pošiljavo 65 kr. — **Zdravilna esenca (Praške kapljice)**, proti sprujenemu žolodcu, slabej prebavljivosti itd., 1 steklenica 22 kr. — **Angleški čudezni balzam**, 1 steklenica 50 kr. — **Fijakarski prašek**, proti kašlju itd., 1 škatlja 35 kr., s frankovano pošiljavo 60 kr. — **Tannochinin-pomada**, **J. Pserhoferja**, najboljšo sredstvo za pospeševanje rasti las, 1 škatljica 2 gld. — **Univerzalni obliž, prof. Steudel-a**, sredstvo primerno ranam, oteklina itd., 1 lonček 50 kr., s frank. pošiljavo 75 kr. — **Univerzalna čistilna sol**, **A. W. Bullrich-a**, domače zdravilo proti posledicam slabega prebavljanja, 1 zavitek 1 gld.

Razen tukaj omenjenih izdelkov ima še vse v avstrijskih časopisih naznane tu- in inozemske farmacevtske specialitete in se vsi predmeti, ki bi jih ne bilo v zalogi, na zahtevanje točno in po ceni preskrbe.

Pošiljavo po pošti izvrše se najhitreje proti predpošiljavi zneska, večje pa tudi proti povzetju.

Če se denar naprej pošlje (najbolje po poštni nakaznici), je poštnina dosti nižja, nego pri pošiljativah s povzetjem.

Dunajska borza.

Dné 10. maja.

Papirna renta 5%, 16% davka	98 gld. 20 kr.
Srebrna renta 5%, 16% davka	97 " 80 "
Zlata renta 4%, davka prosta	117 " 40 "
4% avstrijska kronina renta, 200 kron	96 " 60 "
Akcije avstro-ogerske banke, 600 gld.	978 " — "
Kreditne akcije, 160 gld.	335 " 25 "
London, 10 funtov strl.	123 " 70 "
Napoleonodor (20 fr.)	9 " 78 1/2 "
Cesarski cekini	5 " 80 "
Nemških mark 100	60 " 40 "

Dné 9. maja.

Ogerska zlata renta 4%	115 gld. 15 kr.
Ogerska kronina renta 4%, 200 kron	94 " 80 "
4% državne srečke l. 1854., 250 gld.	148 " — "
5% državne srečke l. 1880., 100 gld.	163 " — "
Državne srečke l. 1864., 100 gld.	198 " — "
Zastavna pisma avstr. osr. zem. kred. banke 4%	98 " 80 "
Zastavna pisma	100 " — "
Kreditne srečke, 100 gld.	196 " — "
St. Genois srečke, 40 gld.	67 " — "

4% srečke dunajske parobrodne družbe	139 gld. 50 kr.
Avstr. rudečega križa srečke, 10 gld.	18 " 75 "
Rudolfove srečke, 10 gld.	— " — "
Salmove srečke, 40 gld.	69 " — "
Windischgrazove srečke, 20 gld.	70 " — "
Ljubljanske srečke	22 " 50 "
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	151 " 20 "
Akcije Ferdinandove sev. želez. 1000 gl. st. v.	2945 " — "
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	— " — "
Papirnih rubeljev 100	127 " 45 "

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanje za zgube pri zrebanjih, pri iztrebanju najmanjše dobitke.

Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“

Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.